

საქართველოს კლიმატის ცვლილების 2030 წლის სტრატეგიის 2021-2023 წლების სამოქმედო გეგმა

სამოქმედო გეგმა მომზადებულია საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის №629 დადგენილების „პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ შესაბამისად. სექტორების მიხედვით, გავლენის ინდიკატორის ისტორიული და საბაზისო მაჩვენებლები აღებულია 1990-2015 წლების საქართველოს სატბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაციიდან. „პროგნოზი საბაზისო სცენარით“ დათვლილია სხვადასხვა მოდელში და აგრეგირებულია LEAP მოდელში. ის გულისხმობს ინდიკატორის მოსალოდნელ მაჩვენებელს ინტერვენციის არგანხორციელების შემთხვევაში, რომელსაც დარდება ინდიკატორის სასურველი „საბოლოო სამიზნე მაჩვენებელი“. ამოცანის შედეგის ინდიკატორის „საბაზისო“ მაჩვენებელში იგულისხმება ბოლო მონაცემი, რომელიც არსებობს, და რომელსაც ედრება ამოცანის შედეგის ინდიკატორის შუალედური და საბოლოო სამიზნე მაჩვენებლები. დამატებითი ინფორმაციისთვის დაშვებებისა და მეთოდოლოგიის შესახებ, იხილეთ კლიმატის ცვლილების სტრატეგიის IV დანართი. მიუხედავად იმისა, რომ კლიმატის სამოქმედო გეგმაში ბევრი აქტივობა ხორციელდება კერძო სექტორის მიერ, ისინი ხორციელდება საჯარო სექტორის მაღალი ჩართულობით და საჯარო მოსამსახურეების ძალისხმევით. ბიუჯეტის ნაწილში შესულია მხოლოდ პირდაპირი, დამატებითი ხარჯების საჯარო ოდენობა. შესაბამისად, ბიუჯეტში არაა მითითებული არაპირდაპირი ხარჯები, მათ შორის, საჯარო მოსამსახურეების მიერ დათმობილი დრო. კლიმატის ცვლილების შერბილების ღონისძიებების სპეციფიკიდან გამომდინარე, რაც შემთხვევაში მითითებულია კერძო სექტორის მხრიდან ინვესტიციები, თუმცა ეს თანხები არ არის შეტანილი კლიმატის ცვლილების სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის ჯამურ ბიუჯეტში.

ხედვა		2030 წლისთვის (2021 წლის ეროვნულ ღონისძიებებზე განსაზღვრული წვლილის განახლებული დოკუმენტის მიხედვით), 1990 წლის მაჩვენებელთან შედარებით, სატბურის აირების ემისიის 35%-ით შემცირება.										
მიზანი 1		2030 წლისთვის, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, ენერჯის გენერაციისა და გადაცემის სექტორში, სატბურის აირების ემისიების 15%-ით შემცირება.										
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან		მდგრადი განვითარების მიზნები 1, 2, 3, 7, 9, 11										
გავლენის ინდიკატორი 1.1:	ენერჯის გენერაციის და გადაცემის სექტორიდან სატბურის აირების ემისიების რაოდენობა (კტ CO ₂ ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს სატბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია			
		მაჩვენებელი	19,855	3,654	4,425	5,212	6,691	5,687 (-15%)				
გავლენის ინდიკატორი 1.2:	იმ მოსახლეობის პროპორციული ოდენობა, რომელიც ძირითადად იყენებს ენერჯის სუფთა წყაროებსა და ტექნოლოგიებს								დადასტურების წყარო			
		წელი	2018	2022	2026	2028	2030	საქართველოს მრავალკლასტერული ინდიკატორული კვლევა (MICS)				
		მაჩვენებელი	92,1%	93%	96%	97%	98%					
ამოცანა 1.1		განახლებადი ენერჯის (ქარის, მზის, ჰიდრო, ბიომასის) წარმოების ხელშეწყობა										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.1.1:	განახლებადი ენერჯის წილი საქართველოს ელექტროენერჯის წარმოებაში		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2018	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს ვადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმა			
		მაჩვენებელი	78%	72%	76%	82%	85%	87%				
რისკი	მოსახლეობის პროტექსტების გამო სამშენებლო კომპანიების/ინვესტორების მიერ სამუშაოების შეფერხება/გაუქმება; პანდემიის გამო პროექტების ფარგლებში საჭირო კვლევების ჩატარების შეფერხება (მათ შორის, უქხოვლ ექსპერტთა ჯგუფის მობილიზაცია); პოსტ-პანდემიური ფინანსური კრიზისი											
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
									სახელმწიფო	სხვა		დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	
1.1.1. ქარის ენერჯიდან ელექტროენერჯის გამოშვების ტენიკური და პროცედურული მხარდაჭერის სამუშაოები.	2024 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს: იმერეთი -104 მგვტ. რიკოთი-ფონა -20 მგვტ. თბილისი - 54 მგვტ. დირბულა - 21 მგვტ. რუსი - 12.6 მგვტ. სამგორი - 8 მგვტ. ზესტაფონი - 50 მგვტ. ნიგოზა -50 მგვტ. ¹ კასპი -54 მგვტ.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	2024 წლამდე ამუშავებულია 9 ქარის ელექტრო სადგური.	ევონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ევონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი“	2023 წ. IV კვარტ.	2,178,000,000.0 ლარი			2,178,000,000.0 ლარი (ინვესტიცია)	იმერეთის ქეს - შპს „უსასრულო ენერჯია“; რიკოთი-ფონას ქესი - შპს „ტაბა“; თბილისის ქესი - სს „კავკასიის ქარის კომპანია“; კასპის ქესი - სს „კავკასიის

¹ ნიგოზას სადგურზე გარემოსდაცვითი ვადანწყვეტილება გაცემული ჯერ არ არის (სტატუსი: 24.02.2021)

													ქარის კომპანია“; სამგორის ქესი - შპს „ვენტო“; ზესტაფონის ქესი - შპს „ზესტაფონის ქარის ელექტროსადგური“; ნივლიან ქესი - სს „ჩალიკ ჯორჯია ვინდი“; რუისის ქესი - შპს „რუისის ქარის ელექტროსადგური“; დირბულას ქესი - შპს „სინთე“.
1.1.2. მზის ენერჯიდან ელექტროენერჯის გამომუშავების ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერის სამუშაოები.	2024 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს: უდაბნო - 5 მგვტ. დაუკონკრეტებელი მზის ელექტროსადგური - 1 მგვტ. ფლავი - 7 მგვტ. გარდაბანი - 50 მგვტ (EBRD). მარნეული - 20 მგვტ. ჯეოსოლარი - 9 მგვტ. საგარეჯო - 25 მგვტ.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	2024 წლამდე აშენებულია 7 მზის ელექტროსადგური.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში საქართველოს ენერჯეტიკული ბალანსი	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი“ კომპანიები, რომლებიც მართავენ ამ აქტივობის განხორციელებისთვის შესაბამის ენერჯო სადგურებს	2023 წ. IV კვარტ.	209,880,000.0 ლარი			209,880,000.0 ლარი (ინვესტიცია)	უდაბნოს მზის სადგური - შპს „საქართველოს მზის კომპანია“; გარდაბნის მზის სადგური - EBRD; მარნეულის მზის სადგური - შპს „ნიუ ჯენერეიშენი“; საგარეჯოს მზის სადგური - სს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი“	
1.1.3. პილოტული ელექტროსადგურების ტექნიკური და პროცედურული მხარდაჭერის სამუშაოები.	2024 წლამდე მოიცავს შემდეგ სადგურებს (13 მგვტ.-ზე მეტი სიმძლავრის): კირნათი - 51.25 მგვტ. ხობი - 46.7 მგვტ. მტკვარი - 53 მგვტ. მესტიაჭალა 1 - 20 მგვტ. სტორი 1 - 20.03 მგვტ. სამყურისწყალი 2 - 26.28 მგვტ. მტეხი 1 - 36.73 მგვტ. ლეხი - 14.34 მგვტ. ჭიორა - 14.15 მგვტ. ზოტი - 44.31 მგვტ.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	2024 წლამდე აშენებულია 10 პილოტული ელექტროსადგური.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში საქართველოს ენერჯეტიკული ბალანსი	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს „საქართველოს ენერჯეტიკის განვითარების ფონდი“ კომპანიები, რომლებიც მართავენ ამ აქტივობის განხორციელებისთვის შესაბამის ენერჯო სადგურებს	2023 წ. IV კვარტ.	1,980,000,000.0 ლარი			1,980,000,000.0 ლარი (ინვესტიცია)	კირნათი ჰესი - შპს „აჭარ ენერჯი 2007“; ხობი ჰესი - შპს „ქართლი სანევისტიკო ჯგუფი ენერჯია“; მტკვარი ჰესი - შპს „მტკვარი ჰესი“; მესტიაჭალა 1 ჰესი - სს „სვანეთი	

												<p>პიღრო“; სტორი 1 ჰესი - შპს „გოტა 21“; სამყურინწყალი 2 ჰესი - შპს „ფერი“; მეტეხი 1 ჰესი - შპს „ფაზისი ენერჯი და იენუგენი“; ლები ჰესი - შპს „ფაზისი ენერჯი და იენუგენი“; ჭიორა ჰესი - შპს „ჭიორა ჰესი“; ზოტი ჰესების კასკადი - სს „საქართველოს განახლებადი ენერჯის კომპანია“.</p>		
ამოცანა 1.2												თბოელექტროსადგურების საშუალო ეფექტიანობის გაუმჯობესება		
ამოცანის შიდა ინდიკატორი 1.2.1:	თბოსადგურებში ელექტროენერჯის გამომუშავების ეფექტიანობის მაჩვენებელი													
		საბაზისო	საშუალოვადიანი საბაზისი	საშუალოვადიანი საბაზისი	საშუალოვადიანი საბაზისი	საშუალოვადიანი საბაზისი	საშუალოვადიანი საბაზისი	საბოლოო საბაზისი	დადასტურების წყარო					
	წელი	2018	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქართველოს ენერჯეტიკული ბალანსი)						
მაჩვენებელი	44%	45%	48%	48%	49%	50%-ზე მეტი								
რისკი	ფინანსური რისკების ნაკლებობა													
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ეროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო					
									სახელმწიფო	სხვა		დეფიციტი		
									ოღონო	კოდი	ოღონობა		ორგანიზაცია	
1.2.1. თბოელექტროსადგურებზე ტექნიკური სამუშაოების განხორციელება.	ყველა არსებულ თბოელექტროსადგურზე განხორციელდება სამუშაოები ეფექტიანობის ასამაღლებლად, ასევე, ახალი კომბინირებული ციკლის თბოსადგურები აღიჭურვება ახალი ტექნოლოგიებით მათი ენერჯეფექტიურობის გაორმაგების მიზნით. 2023 წლისთვის აშენდება გარდაბანი 3 - კომბინირებული ციკლზე მომუშავე გაზის თბოელექტროსადგური.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	2024 წლისთვის აშენებულია ერთი კომბინირებული ციკლზე მომუშავე გაზის თბოელექტროსადგური.	სს "საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციის" "წლიური ანგარიში	საქართველოს ენერჯეტიკული ბალანსი	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს "საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია"	2023 წ. IV კვარტ.	531,200,000.0 ლარი			332,000,000.0	ნავთობისა და გაზის კორპორაცია	199,200,000.0 ლარი
ამოცანა 1.3.												საქართველოს გადასაცემ ქსელში განახლებადი ენერჯის ინტეგრაციის შესაძლებლობების გაძლიერება		

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.3.1.													
საქართველოს ენერჯისტიკის დადგმულ სიმძლავრეში განახლებადი ენერჯის (ქარის და მზის სადგურების) წილი		საბაზისო		საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
წელი		2019	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმა					
მაჩვენებელი		0.5%	0.6%	7.1%	12.2%	10.6%	18.2%						
რისკი	მოსახლეობის პროტესტების გამო სამშენებლო კომპანიების/ინვესტორების მიერ სამუშაოების შეფერხება/გაუქმება; პანდემიის გამო პროექტების ფარგლებში საჭირო კვლევების ჩატარების შეფერხება (მათ შორის, უცხოელ ექსპერტთა ჯგუფის მობილიზაცია)												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა	დეფიციტი		
									ოღონო	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	
1.3.1. საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმის განხორციელება ელექტროგადამცემის კომპანიებისთვის.	ეროვნული გადაცემის სისტემების ინფრასტრუქტურის გაძლიერება, არსებული პრობლემების მოგვარება, სამომავლო გამოწვევებზე რეაგირება და ქსელის შესაძლებლობების განხორციელება, მათ შორის, განახლებადი ენერჯის წყაროების (ქარისა და მზის) ინტეგრაცია ქსელში.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	2024 წლამდე, აშენდება ან/და გარემონტდება, დაახლოებით, 1650 მგვტ. სიმძლავრის ქვესადგური; აშენდება ან/და გარემონტდება, დაახლოებით, 490 კმ. სიგრძის ელექტროგადამცემი ხაზები; ინტეგრირდება, დაახლოებით, 435 მგვტ. ჯამური დადგმული სიმძლავრის ქარის და მზის სადგურები.	საქართველოს გადამცემი ქსელის განვითარების ათწლიანი გეგმა	ევონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ევონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა“	2023 წ. IV კვარტ.	771,804,000.0 ლარი	109,692,000.0 ლარი	24 14	662,112,000.0 ლარი (სესხი, გრანტი)	EBRD, WB, KfW, EU-NIF
ამოცანა 1.4.			ენერჯეტიკის სფეროში ახალი პოლიტიკის დოკუმენტების და კანონმდებლობის შემუშავება										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 1.4.1.													
ენერჯეტიკის სფეროში შემუშავებული, დაინტერესებულ მხარეებთან განხილული და შეთანხმებული, ინიცირებული ახალი პოლიტიკის დოკუმენტების, კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტების რაოდენობა		საბაზისო		საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
წელი		2020	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ყოველწლიური ანგარიში					
მაჩვენებელი		7	9	12	20	26	30-ზე მეტი						
რისკი	ადამიანური რესურსის ნაკლებობა, პოლიტიკური ან სხვა გარე ფაქტორების გამო განსაზღვრულ დროში დოკუმენტების არ მიღება												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა	დეფიციტი		
									ოღონო	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	

1.4.1. საქართველოს ენერგოპოლიტიკის ერთიანი გრძელვადიანი მულტიექტორული სტრატეგიის დოკუმენტის შემუშავება.	გრძელვადიანი (2030 წლისათვის) და ყოველისმომცველი, სახელმწიფო ენერგეტიკული პოლიტიკის სტრატეგიის დოკუმენტის, ჩამოყალიბება, რომელიც მოკლევადიანი, საშუალოვადიანი და გრძელვადიანი სტრატეგიების შემუშავების საფუძველი გახდება, კონკრეტული ფოკუსით საქართველოს მიერ განახლებადი ენერგორესურსების გამოყენებაზე.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების ხელშეწყობა	შემუშავებულია და დამტკიცებულია დაინტერესებულ მხარეებთან განხილული და შეთანხმებული სტრატეგიული დოკუმენტი.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო		-2023 წ. IV კვარტ.	198,000.0 ლარი			198,000.0 ლარი (გრანტი)	EU, შვედეთის მთავრობა, UNDP	
მიზანი 2			2030 წლისთვის, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, ტრანსპორტის სექტორში, სათბურის აირების ემისიების 15%-ით შემცირება.										
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 3, 8, 11										
გავლენის ინდიკატორი 2.1:	ტრანსპორტის სექტორიდან სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა (გვ CO ₂ ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია				
		მაჩვენებელი	3,823	4,139	4,563	5,257	7,110	< 6,044 (-15%)					
ამოცანა 2.1			დაბალი და ნულოვანი ემისიის მქონე და ტექნიკურად გამართული კერძო ავტომობილების წილის გაზრდა ავტოპარკში										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.1:	ელექტრომობილების წილი საქართველოში რეგისტრირებულ ავტოპარკში		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2019	2022	2024	2026	2028	2030	შსს-ის რეგისტრირებული ავტოპარკის ბაზა				
		მაჩვენებელი	0.14%	0.5%	1%	2%	3%	5%					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.2:	პიბრდული ავტომობილების წილი საქართველოში რეგისტრირებულ ავტოპარკში		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო მიზანი	დადასტურების წყარო				
		წელი	2019	2022	2024	2026	2028	2030	შსს-ის რეგისტრირებული ავტოპარკის ბაზა				
		მაჩვენებელი	4.91%	5.5%	6.7%	9.8%	15%	20%					
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.1.3:	პირველად ტექნიკურ ინსპექტირებაზე დახარჯილი ავტომობილების პროცენტული წილი		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2019	2022	2024	2026	2028	2030	პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების (PTI) ცენტრების მონაცემთა ბაზა				
		მაჩვენებელი	55%	54%	50%	45%	40%	30%					
რისკი	პანდემიით გამოწვეული შემცირებული სახელმწიფო ფინანსური რესურსების გამო ელექტრომობილების წამახალისებელი ზომების ვერ გატარება; ხელმისაწვდომი და მაღალი დაფარვის მქონე ელექტრომობილების ბაზრის ვერ განვითარება; მოსახლეობის შემოსავლების შემცირების გამო ავტომობილების ტექნიკური გამართვისთვის საჭირო ხარჯების გაღების/ახალი ავტომობილის შეძენის ფინანსური შესაძლებლობის შემცირება.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			დეფიციტი
									ოღონო	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	

<p>2.1.1.სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური ინსპექტირებასთან დაკავშირებით არსებულ რეგულაციებში ცვლილებების განხორციელება.</p>	<p>საკანონმდებლო და ადმინისტრაციული ზომების გატარება ტექნიკური ინსპექტირებისთვის გვერდის ავლის ტენდენციის შესამცირებლად.</p>	<p>2009/28/EC დირექტივის მხარდაჭერის განხორციელება; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>მიღებულია, სულ მცირე, ერთი საკანონმდებლო/კანონქვემდებარე აქტი ინსპექტირებისთვის გვერდის ავლის ტენდენციის შესამცირებლად.</p>	<p>საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე განთავსებული კანონქვემდებარე აქტი</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p>	<p>შინაგან საქმეთა სამინისტრო</p> <p>პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების (PTI) ცენტრები</p> <p>სსიპ „აკრედიტაციის ეროვნული ცენტრი“</p>	<p>2023 წ. II კვარტ.</p>	<p>ადმინისტრაციული ხარჯი</p>					
<p>2.1.2. სატრანსპორტო საშუალებების ტექნიკური ინსპექტირებასთან დაკავშირებით საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებული ჯარიმების მეტად ეფექტურად აღსრულება.</p>	<p>საკანონმდებლო ან/და ადმინისტრაციული ზომების გატარება ტექნიკური ინსპექტირებისთვის გვერდის ავლის ტენდენციის შესამცირებლად, ასევე, ტექნიკური ინსპექტირება გაუვლელი ავტომობილების კონტროლისთვის ძირითად მაგისტრალზე, საქალაქო და სასოფლო გზებზე შესაბამისი ფუნქციის ვიდეო-კამერების დამონტაჟება. დაგეგმილია ჯამში 150 ერთეული ვიდეოკამერის შესყიდვა, რომლითაც შესაძლებელი იქნება ტექნიკური ინსპექტირება გაუვლელი ავტოსატრანსპორტო საშუალებების კონტროლი. აქტივობა ემსახურება ტექნიკური ინსპექტირებაზე მიმართვიანობის გაზრდას, ბაზრიდან ყველაზე ნაკლებად ეფექტური სატრანსპორტო საშუალებების ამოღებას და ავტოპარკის განახლებას, რაც გაზრდის მის საშუალო ეფექტურობას.</p>	<p>2009/28/EC დირექტივის მხარდაჭერის განხორციელება; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>2024 წლამდე, შექნილია და ოპერირებს ტექნიკური ინსპექტირების გაუვლელი ავტომობილების ფუნქციით აღჭურვილი დამატებით 150 ვიდეო-კამერა; მიღებულია შესაბამისი ნორმატიული აქტი ან/და ადმინისტრაციული ზომა, რაც გულისხმობს ინსპექტირებაზე აუვლელი სატრანსპორტო საშუალებების დაჯარიმებას თვეში, სულ მცირე, 4 ჯერ.</p>	<p>შინაგან საქმეთა სამინისტროს წლიური ანგარიში</p> <p>საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე განთავსებული ნორმატიული აქტი</p>	<p>შინაგან საქმეთა სამინისტრო</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p>	<p>2023 წ. I კვარტ.</p>	<p>120,000.0 ლარი</p>	<p>120,000.0 ლარი</p>	<p>30 08</p>			

<p>2.1.3. სატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის გზებზე კონტროლი.</p>	<p>აქტივობა გულისხმობს რეალურ დროში ქუჩაში ავტომობილებიდან გამონაბოლქვის დონის კონტროლის ტექნიკური მექანიზმის დანერგვას და აღსრულებას.</p>	<p>2009/28/EC დირექტივის მხარდაჭერის განხორციელება; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>2024 წლამდე, შესყიდულია და შსს-ის და გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ დიდი ქალაქების ქუჩებში გამოიყენება 3 საველე გამზომი ხელსაწყო, რომელიც ავტომატურად, რეალურ დროში ზომავს ავტომობილებიდან გამონაბოლქვის დონეს და ახდენს დამრღვევი ავტომობილის იდენტიფიცირებას.</p>	<p>შინაგან საქმეთა სამინისტროს წლიური ანგარიში</p> <p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში</p>	<p>შინაგან საქმეთა სამინისტრო</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p> <p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p> <p>სსიპ „სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო“</p> <p>სსდ „გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>498,000.0 ლარი</p>					<p>498,000.0 ლარი</p>
<p>2.1.4. ელექტრომობილების გამოყენების წახალისებისთვის დამატებითი ოპტიმალური საგადასახადო შეღავათების ალტერნატივების იდენტიფიცირება ხარჯ-სარგებლოანობის ანალიზის საფუძველზე.</p>	<p>ხარჯ-ეფექტიანობის ანალიზის ჩატარება იმის დასადგენად, თუ რამდენად გაზრდის ელექტრო სატრანსპორტო საშუალებებისთვის (გარდა აქციზის გადასახადისა) დამატებითი საგადასახადო შეღავათების დაწესება ბაზარზე ელექტრომობილების შემოსვლის მაჩვენებელს, რათა მოხდეს არსებული ავტოპარკის ეტაპობრივი ჩანაცვლება და ფისკალური ეფექტის განსაზღვრა.</p>	<p>2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>გამოქვეყნებული კვლევის ანგარიში ელექტრომობილებისთვის ახალი საგადასახადო შეღავათების ალტერნატივების ხარჯ-სარგებლოანობის შესახებ.</p>	<p>ხარჯ-სარგებლოანობის კვლევის ანგარიში.</p>	<p>ფინანსთა სამინისტრო</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p> <p>სსიპ „მომსახურების სააგენტო“ (ინფორმაციის მონოდეპარტამენტი რეგისტრირებული ავტომობილების შესახებ)</p>	<p>2023 წ. III კვარტ.</p>	<p>ადმინისტრაციული ხარჯი</p>					

<p>2.1.5. თბილისში ელექტრომობილებისთვის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება.</p>	<p>ელექტრომობილებისთვის დამტენი წერტილების, საპარკინგე ზოლების და სხვა ხელშემწყობი ინფრასტრუქტურის შექმნა.</p>	<p>2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>2024 წლისთვის, ელექტრომობილებისთვის ქუჩებში მონყობილია 15 ახალი დამტენი წერტილი;</p> <p>თბილისის მასშტაბით ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემის ფარგლებში დამატებულია, სულ მცირე, 3500 ადგილი, რომელიც ითვალისწინებს ელექტრომობილებისათვის ნულოვან ტარიფს.</p>	<p>თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის წლიური ანგარიში</p>	<p>თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია</p>	<p>ელექტრომობილების კომპანიები</p> <p>სამშენებლო კომპანიები</p> <p>კერძო კომპანიები</p> <p>სახელმწიფო უწყებები</p>	<p>2023 წ. I კვარტ.</p>	<p>ადმინისტრაციული ხარჯი</p>					
<p>2.1.6. ძველ მსუბუქ სატრანსპორტო საშუალებებზე იმპორტის გადასახადის გაზრდის შესაძლებლობის განხილვა ეკონომიკური მიზანშეწონილობის კვლევის საფუძველზე.</p>	<p>ეკონომიკური მიზანშეწონილობის შემოთხვევაში, იმპორტის მაღალი პროგრესული გადასახადის განხილვა და დაწესება. (2017 წლიდან ძალაშია 10 წლის ზემოთ ორმაგი, ხოლო 14 წლის ზემოთ სამმაგი იმპორტის გადასახადის ტარიფი, რაც ემსახურება, ძველი, არაეფექტური ავტომობილების იმპორტის შემცირებას და ბაზარზე ახალი მოდელების, ჰიბრიდებისა და ელექტრომობილების აქტიურ შემოსვლას).</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).</p>	<p>ჩატარებულია კვლევა, რომელიც შეისწავლის, ეკონომიკურად რამდენად მიზანშეწონილია 5 წლის და უფრო მცირე, 6-დან 10 წლამდე და 10 წლის და მეტი ასაკის ავტომობილები ს იმპორტის გადასახადებისთვის იმპორტის პროგრესული გადასახადის დაწესება, ავტომობილის ასაკთან და ძრავის მოცულობასთან მიმართებით პირდაპირ პროპორციული, მზარდი განაკვეთით.</p>	<p>ეკონომიკური მიზანშეწონილობის კვლევის ანგარიში</p>	<p>ფინანსთა სამინისტრო</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p> <p>სსიპ „მომსახურების სააგენტო“</p> <p>სსიპ „შემოსავლების სამსახური“ (ინფორმაციის მონოდეპარტამენტის რეგისტრირებული ავტომობილების შესახებ)</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>300,000.0 ლარი</p>					<p>300,000.0 ლარი</p>

2.1.7. ემისიის სტანდარტის შემოღება იმპორტირებულ სატრანსპორტო საშუალებებზე ხარჯ-ეფექტიანობის ანალიზის საფუძველზე (ძრავის EUR4 / EUR5).	იმპორტირებული ას-ების შემზღვევა მათი ემისიების მაჩვენებლების შესაბამისად ხელს შეუწყობს ემისიების ინტენსივობის მკვეთრ გაუმჯობესებას ახალი ავტომობილების მარაგებში და არსებული პარკის თანდათანობით ჩანაცვლებას უფრო ეფექტური მოდელებით.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).	2024 წლამდე გამოქვეყნებულია ხარჯ-ეფექტიანობის ანალიზის დოკუმენტი; შემოღებული და დანერგილია (ძრავის) EUR4 / EUR5 ევრო სტანდარტის შესაბამისი რეგულაციები.	საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე განთავსებული ნორმატიული აქტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „მომსახურების სააგენტო“ (ინფორმაციის მონოდეპარტამენტი რეგისტრირებული ავტომობილების შესახებ)	2022 წ. IV კვარტ.	1,203,840.0 ლარი			213,840.0 ლარი (გრანტი)	UNEP	990,000.0 ლარი
ამოცანა 2.2		წიაღისეულ საწვავზე მოთხოვნის შემცირებისა და ბიოსაწვავის გამოყენების წახალისება											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.2.1:	საქართველოს ტერიტორიაზე ენერჯის საბოლოო მოხმარებაში ყველა სახეობის ტრანსპორტის მიერ მოხმარებული განახლებადი ენერჯის წყაროებიდან მიღებული ენერჯის წილი		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2018	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქართველოს ენერჯიტიკული ბალანსი); პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში;				
		მაჩვენებელი	2%	3%	4%	6%	8%	10%					
რისკი	კერძო სექტორის დაბალი ინტერესი; კორონავირუსის პანდემიით გამოწვეული შემცირებული სახელმწიფო ფინანსური რესურსების გამო ელექტრომობილების წამახალისებელი ზომების ვერ გატარება; ხელმისაწვდომი და მაღალი დაფარვის მქონე ელექტრომობილების ბაზრის ვერ განვითარება.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			დეფიციტი
									ოღონო	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	
2.2.1. საწვავზე გადასახადის გარდასახადის გარდასახადის შესაძლებლობის განხილვა.	საწვავზე გადასახადის გარდასახადის შესაძლებლობების განხილვა და მომზადება, რათა შემცირდეს ბენზინისა და დიზელის ძრავის მქონე ავტომობილების აქტივობა ისე, რომ მძღოლების კონკრეტული ნაწილი გადავიდეს საზოგადოებრივი ტრანსპორტის, როგორც გადაადგილების ძირითადი საშუალების, გამოყენებაზე.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).	მომზადებულია დასკვნის ანგარიში	დასკვნის ანგარიში	ფინანსთა სამინისტრო	ევროკავშირისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	300,000.0 ლარი					300,000.0 ლარი

2.2.2. , ბიოდივერსიფიკაციის წარმოების ხელშეწყობა და წახალისება	2019 წლიდან კერძო სექტორის მიერ B5-ის, ანუ 5% ბიოდივერსიფიკაციისა და 95% დივერსიფიკაციის (ბლენდის) და B7-ის, ანუ 7% ბიოდივერსიფიკაციის და 93% დივერსიფიკაციის წარმოება და გაყიდვა მიმდინარეობს კერძო სექტორის მიერ, 2023 წლის ჩათვლით იგეგმება ერთი მასშტაბური ბიოდივერსიფიკაციის (განახლებადი, ალტერნატიული, სუფთა ენერჯის წარმოების) ქარხნის მშენებლობა. აქტივობა გულისხმობს, ნახშირორჟანგის ემისიების შემცირების მიზნით, ბიოდივერსიფიკაციის წარმოების ხელშეწყობას, ბიოდივერსიფიკაციის წარმოებისა და რეალიზაციის შესახებ მონაცემების შეგროვებას და ტენდენციების დაკვირვებას. ასევე, ბიოდივერსიფიკაციის საინფორმაციო ბროშურის მომზადებას, ბიოდივერსიფიკაციის მოხმარების წახალისების მიზნით.	2009/28/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა).	შექმნილია ბიოდივერსიფიკაციის წარმოების და რეალიზაციის შესახებ მონაცემთა ბაზა; მომზადებული და გამოქვეყნებულია ერთი საინფორმაციო ბროშურა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	შპს „ბიოდივერსიფიკაცია“ საქართველოს ბიომასის ასოციაცია	2023 წ. IV კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი									
ამოცანა 2.3		მოხილვის არამოტორიზებული საშუალებებისა და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის წახალისება															
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.3.1:	თბილისში მგზავრობის პროცენტული წილი, რომელიც არამოტორიზებული ტრანსპორტით (ველოსიპედი და ფეხით სიარული) ხორციელდება		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო							
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.3.2:	თბილისში მგზავრობის პროცენტული წილი, რომელიც საზოგადოებრივი (მეტრო, ავტობუსი, მიკროავტობუსი) ტრანსპორტით ხორციელდება		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო							
რისკი	პანდემიით გამოწვეული შემცირებული სახელმწიფო ფინანსური რესურსების გამო საზოგადოებრივი ტრანსპორტისა და დაგეგმილი ინფრასტრუქტურული სამუშაოების მიმართულებით სახელმწიფო ინვესტიციების შემცირება																
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო								
									სახელმწიფო	სხვა	დაფინანსების წყარო		დეფიციტი				
									ოღონო	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია					

<p>2.3.1. თბილისის სატრანსპორტო პოლიტიკის ფარგლებში გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება.</p>	<p>აქტივობა გულისხმობს: თბილისის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის (SUMP) შემუშავებას;</p> <p>თბილისის ავტობუსის რეფორმას (ავტოპარკის განახლება, ახალი სამარშრუტო ქსელის დანერგვა); მეტროს მოდერნიზაციას და ტევადობის გაზრდას; საბავიროს მშენებლობას; გონიერი სატრანსპორტო სისტემის დანერგვას; ზონალურ-საათობრივი პარკირების დანერგვას; მულტიმოდალური გეგმარების პრინციპების შესაბამისად ქუჩების რეაბილიტაციას.</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).</p>	<p>მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმა (SUMP) შემუშავებულია;</p> <p>ავტობუსის პარკი განახლებულია;</p> <p>ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემაში დამატებულია პარკირების, სულ მცირე, 3500 ახალი ადგილი;</p> <p>მულტიმოდალური გეგმარების პრინციპების შესაბამისად რეაბილიტირებულია, სულ მცირე, 1 ახალი ქუჩა.</p>	<p>თბილისის მწვანე სატრანსპორტო პოლიტიკის სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი ს ანგარიშები</p>	<p>თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია</p>	<p>შპს „თბილისის სატრანსპორტო კომპანია“</p> <p>შპს „თბილისის მიკროავტობუსი“</p> <p>თბილისი პარკინგი</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>1,762,200,000.0 ლარი</p>		<p>1,762,200,000.0 ლარი</p> <p>(სესხი, გრანტი)</p>	<p>EBRD, ADB, KfW, AFD,</p>	
<p>2.3.2. ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება</p>	<p>ავტობუსის მარშრუტების ეფექტურობის გაუმჯობესებას; ავტობუსის ტევადობის და მგზავრთა რაოდენობის გაზრდას; ზონალურ-საათობრივი პარკირების დანერგვას ცენტრალურ უბნებში; ავტომობილების შემცირებული აქტივობის დაგეგმვას და განხორციელებას; თანამედროვე სტანდარტების დიზელზე (euro 5) მომუშავე და სრულად ელექტრო ავტობუსების შექმნას, მუნიციპალური სატრანსპორტო კომპანიის პარკის განახლება/შეცვლას ახალი ადაპტირებული ავტობუსებით, რაც ხელს შეუწყობს გარემოს დაცვასა და მუნიციპალური ტრანსპორტის სისტემის გამართულ მუშაობას.</p>	<p>SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).</p>	<p>2024 წლამდე განხორციელებულია გეგმაში შესული ღონისძიებების 20%-ზე მეტი;</p> <p>2024 წლამდე ოპერირებს 8 ახალი ელექტრო ავტობუსი;</p> <p>2024 წლამდე ზონალურ-საათობრივი პარკირება დანერგვა მინიმუმ 6 ლოკაციაზე.</p>	<p>ბათუმის მდგრადი ურბანული მობილობის გეგმის მონიტორინგი ს ანგარიში.</p>	<p>ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია</p>	<p>შპს „ბათუმი ავტოტრანსპორტი“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>8,800,000.0 ლარი</p>		<p>8,800,000.0 ლარი</p> <p>(სესხი, გრანტი)</p>	<p>EBRD E5P</p>	

ამოცანა 2.4.		ტრანსპორტის სექტორში მტკიცებულებებზე დაფუძნებული ინოვაციური ინიციატივების განხორციელება										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 2.4.1.	ტრანსპორტის სექტორში სათბურის აირების ემისიების შემცირების მტკიცებულებებზე დაფუძნებული დამატებითი ინიციატივების რაოდენობა	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	კლიმატის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის პროგრესის ანგარიში			
		მაჩვენებელი	0	1	2	3	4	5				
რისკი	ადამიანური და კვლევითი რესურსების ნაკლებობის გამო ვერ ჩატარდა სატრანსპორტო სექტორიდან ემისიების შემცირების წინადადებების ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი											
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო			
									სახელმწიფო	სხვა	დეფიციტი	
									ოღონო	კოდი		ოღონობა
2.4.1. კლიმატის საერთაშორისო დაფინანსებისთვის წინადადებების მომზადება, საზოგადოებრივი, საქალაქთაშორისო და არამოტორიზებული სატრანსპორტო საშუალებების გაუმჯობესების მიზნით.	ფინანსური რესურსების მოზიდვა კონკრეტული ახალი პოლიტიკისა და ღონისძიებების განსახორციელებლად კლიმატის სამოქმედო გეგმის მომდევნო ვერსიის ფარგლებში.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	ჯამში, სულ მცირე, 1 ღონისძიებისთვის შეიქმნა საპროექტო წინადადება;	საპროექტო წინადადების დოკუმენტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი)	ფინანსთა სამინისტრო ევროკომისიისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2022 წ. III კვარტ.	178,200.0 ლარი				178,200.0 ლარი
2.4.2. საგზაო ტვირთის სარკინიგზოზე გადატანის მიზნით საუკეთესო შესაძლებლობების გამოვლენისთვის ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზის მომზადება და განხორციელებადობის შესწავლა	აქტივობა ითვალისწინებს ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზის მომზადებას, რომელსაც შეუძლია ხელი შეუწყოს ყველაზე მიმზიდველი ღონისძიებების გამოვლენას კლიმატის სამოქმედო გეგმის შემდეგ ვერსიაში შესატანად.	SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა)	შემუშავებულია ტექნიკური ანალიზის, სულ მცირე, ერთი დოკუმენტი.	ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზის დოკუმენტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი)	სს „საქართველოს რკინიგზა“ ევროკომისიისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	257,400.0 ლარი				257,400.0 ლარი
მიზანი 3		შენობების სექტორში, დაბალნახშირბადიანი მიდგომების განვითარების ხელშეწყობა, კლიმატგონივრული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისებით										
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან		მდგრადი განვითარების მიზნები 7, 9, 11										
გავლენის ინდიკატორი 3.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა შენობების სექტორიდან (კტ CO ₂ ეკვ.)	ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია			
		მაჩვენებელი	ხელმისაწვდომი არ არის	1,954	3,635	4,277	4,625	4,625-ზე ნაკლები				
ამოცანა 3.1		შენობის ენერგოეფექტურობის სერტიფიკაციის სისტემის შექმნა										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.1.1:	კანონის შესაბამისად, სერტიფიკაციას დაქვემდებარებული ყოველი ახალი აშენებული შენობის პროცენტული წილი, რომელიც ენერგოეფექტურობაზე სერტიფიცირებული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში			
		მაჩვენებელი	0	0%	100%	100%	100%	100%				
რისკი	სერტიფიკაციის კანონმდებლური აქტების ამოქმედების კანონით განსაზღვრული ვადების გადავადება											

აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	
3.1.1. შენობების სერტიფიცირებისათვის საჭირო მეთოდოლოგიის შემუშავება	შენობების სერტიფიცირებისათვის საჭირო მეთოდოლოგიის შემუშავება, რაც შესაძლებელს გახდის ენერგოეფექტურობის სტანდარტების შესაბამისად სახელმწიფომ, სხვადასხვა კლიმატური პირობისათვის, რეგიონების მიხედვით, შეიმუშაოს შენობების გარე შემომზღვევის კონსტრუქციების თბოიზოლაციის სანიმუშო სამშენებლო პროექტები და ხელმისაწვდომი გახადოს შედეგები ფართო საზოგადოებისათვის.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	შექმნილია შენობების ენერგოეფექტურობის ხელშეწყობის მეთოდოლოგია, რომელიც შეთანხმებულია გარემოსდაცვით და ენერგეტიკის სფეროს არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, ასევე, სამშენებლო კომპანიებთან და სრულად შესაბამეა 2010/31/EU ევროდირექტივას	ევროკავშირისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში; შენობების ენერგოეფექტურობის ხელშეწყობის მეთოდოლოგიის დოკუმენტი.	ევროკავშირისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მერიები	2023 წ. II კვარტ.	88,715,880.0 ლარი	1,136,520.0 ლარი	25 03 06	87,579,360.0 ლარი (სესხი, გრანტი)	EBRD, DANIDA, KfW, EU	

<p>3.1.2. შენობების ენერგოეფექტურობაზე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შექმნა, დამტკიცება და განხორციელება.</p>	<p>შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების შექმნა და დამტკიცება.</p>	<p>2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).</p>	<p>შემუშავებულია, შეთანხმებულია და მიღებულია არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, ასევე, სამშენებლო კომპანიებთან განხილული, შემდეგი კანონქვემდებარე აქტების შენობების ენერგოეფექტურობის კანონში განსაზღვრული ვადების შესაბამისად, <u>2021 წლის 30 ივნისამდე</u>; შენობების ენერგო-ეფექტურობის გამოთვლის ეროვნული მეთოდოლოგია; შენობებისთვის, შენობის ნაწილებისთვის ან შენობის ელემენტებისთვის ენერგოეფექტურობის მინიმალური მოთხოვნები; ენერგოეფექტურობის მინიმალური მოთხოვნების ხარჯ-ოპტიმალური დონეების გამოთვლის შედარებითი მეთოდოლოგია; ენერგოეფექტურობის გამოთვლის სათვლელი ერთეული ან რამდენიმე პროგრამის შემუშავებისა და მათი გამოყენების წესი; არსებულ და ახალ შენობებში</p>	<p>საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე გამოქვეყნებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p>	<p>შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მერიები</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>33,264,000.0 ლარი</p>		<p>33,264,000.0 ლარი (გრანტი)</p>	<p>EU, KfW</p>	
--	--	---	---	---	---	---	--------------------------	--------------------------	--	---------------------------------------	----------------	--

			<p>საინჟინრო-ტექნიკური სისტემების ჯამური ენერგოეფექტურობის, შერჩევისა და მონტაჟის, რეგულირებისა და ტექნიკური სისტემების მართვის წესები.</p> <p><u>2022 წლის 1 იანვრამდე:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - შენობების ენერგო-ეფექტურობის სერტიფიცირების წესი; - შენობების გათბობისა და ჰაერის კონდიციონირების სისტემების ინსპექტირების წესი; - შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატების გამცემი და შენობების გათბობისა და ჰაერის კონდიციონირების სისტემების ინსპექტირების განმახორციელებელი დამოუკიდებელი ექსპერტების სერტიფიცირების და აკრედიტაციის წესები; - „ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატების შემოწმებისა და გადამოწმების, გათბობისა და კონდიციონირების სისტემების ინსპექტირების ანგარიშების წესები.“ 										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p><u>2023 წლის 30 ივნისამდე:</u> - თითქმის ნულოვანი ენერგომომხმარებლის შენობების რაოდენობის გაზრდის ეროვნული გეგმა.</p> <p><u>2022 წლის 1 იანვრამდე:</u> - შენობების ენერგოეფექტურობის სერტიფიკატები ს, დამოუკიდებელი ექსპერტებისა და ინსპექტორების ანგარიშების რეესტრის/მონაცემთა ბაზის წარმოების წესი.</p>										
ამოცანა 3.2			მომხმარებლის ინფორმირებულობის ამაღლება ენერგოეფექტურობის თაობაზე										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.2.1:	იმ მომხმარებელთა პროცენტული წილი, რომლებიც შენობებისა და საყოფაცხოვრებო ნივთების ენერგოეფექტურობას ასახელებენ სამომხმარებლო გადაწყვეტილების მიღების მნიშვნელოვან ფაქტორად		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის შინამეურნეობების მონმარების კვლევა				
		მაჩვენებელი	არაა ხელმისაწვდომი	სამიზნე კონტინგენტის 40%	სამიზნე კონტინგენტის 55%	სამიზნე კონტინგენტის 60%	სამიზნე კონტინგენტის 70%	სამიზნე კონტინგენტის 80%					
რისკი	საინფორმაციო კამპანიების განუხორციელებლობა/გადავადება ფინანსური რესურსების ნაკლებობისა და პანდემიის შეზღუდვების გამო												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			ღეფუციტი
									ოღენობა	კოდი	ოღენობა	ორგანიზაცია	

<p>3.2.1. მონაცემების მიწოდების სტანდარტების, ნორმების და მარკირების (ეტეტირების) შექმნა.</p>	<p>საყოფაცხოვრებო ტექნიკის შექმნისას მოხმარებისთვის მეთი ინფორმაციის მიწოდება, რათა მოხდეს ბაზარზე ენერჯოფექტური ხელსაწყოების წილის ზრდა. ღონისძიების გატარება მოხდება ეტაპობრივად და პირველ ეტაპზე მარკირებას დაეჭვებამდებარება ენერჯომომხმარებელი პროდუქციის გარკვეული ნაწილი. შემდგომ ეტაპებზე კი მარკირებას დაეჭვებამდებარებული პროდუქციის ჩამონათვალი მნიშვნელოვნად გაიზარდება. ამ მიზნით, უნდა გადაითარგმნოს და მიღებულ იქნას შერჩეული საყოფაცხოვრებო ტექნიკის ენერჯოფექტურობის ტესტირების შესაბამისი ევროპული (CEN) და საერთაშორისო სტანდარტები. ენერჯომარკირების რეგულაციების პაკეტის შემოღებას თან უნდა ახლდეს ენერჯომარკირების შესახებ საინფორმაციო კამპანია.</p>	<p>2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/30/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).</p>	<p>შექმნილია საყოფაცხოვრებო ტექნიკის ენერჯოფექტურობისთვის ხელშეწყობის სქემები, რომლებიც ითვალისწინებს არასამთავრობო ორგანიზაციებს და კერძო კომპანიების მოსაზრებებს და სრულად შეესაბამება 2010/30/EU ევრო დირექტივას;</p> <p>2024 წლისთვის საყოფაცხოვრებო ტექნიკის ენერჯოფექტურობისთვის შექმნილი სქემის მიხედვით, ბაზარზე მარკირებული პროდუქტების წილი შეადგენს მთელი პროდუქტების 100%-ს.</p> <p>2021 წლის 30 სექტემბრამდე დამტკიცებული ა შემდეგი ტექნიკური რეგლამენტები:</p> <p>ა) საყოფაცხოვრებო მოხმარების ჭურჭლის სარეცხი მანქანის ენერჯოეტიკეტირების წესის თაობაზე;</p> <p>ბ) საყოფაცხოვრებო მოხმარების სამაცივრე მონაცხობილბის ენერჯოეტიკეტირების წესის თაობაზე;</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში</p>	<p>ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო</p>	<p>შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მერიები</p> <p>შესაბამისი კერძო სექტორი</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>411,840.0 ლარი</p>	<p>411,840.0 ლარი</p>	<p>2401</p>			
---	---	--	---	--	---	---	--------------------------	-----------------------	-----------------------	-------------	--	--	--

			<p>ბ) საყოფაცხოვრებო მოხმარების სარეცხი მანქანის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>დ) ტელევიზორის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ე) საყოფაცხოვრებო მოხმარების ჰაერის კონდიციონერის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ვ) საყოფაცხოვრებო სავენტილაციო ერთეულების ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ზ) პროფესიული სამაცივრო-შესანახი კამერის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>თ) საყოფაცხოვრებო გამათბობელი საშუალებების ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ი) მყარი საწვავის ბოილერისა და მყარი საწვავის ბოილერის კომპლექტების, დამატებითი გამათბობლები ს, ტემპერატურის მარეგულირებლებისა და მზის ენერჯის მიმღები მოწყობილობების ენერგოეტიკეტ</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			<p>ირების წესის თაობაზე;</p> <p>კ) საყოფაცხოვრებო მოხმარების სამზარეულო ღუმლისა და გამწვავის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ლ) მტვერსასრუტის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>მ) წყლის გამათბობლის, ცხელი წყლის აუზის, წყლის გამაცხელებლისა და მზის პანელის კომპლექტების ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ნ) გამათბობლის, გამათბობლის კომპლექტების, ტემპერატურის კონტროლის, მზის პანელებისა და გამათბობლის კომბინირებული კომპლექტების, ტემპერატურის კონტროლისა და მზის პანელების ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>ო) ელექტრონათურისა და სანათის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p> <p>პ) საყოფაცხოვრებო მოხმარების საშრობი მანქანის ენერგოეტიკეტ ირების წესის თაობაზე;</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

			ჟ) საყოფაცხოვრებო მოხმარების კომბინირებული სარეცხ-საშრობი მანქანის ენერგოეფექტიურობის წესის თაობაზე.										
3.2.2. ენერგოეფექტიურობის შესახებ საზოგადოებრივი ცნობიერების ამაღლებისთვის პროგრამების განხორციელება.	მოსახლეობისთვის ენერჯის გამოყენების პროცესში ფინანსურად ეფექტური და ადვილად მიღწევადი ცვლილებების შესახებ ინფორმაციის მიწოდება ან/და ენერგოეფექტური ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება, რათა მოხმარებელმა ენერგოეფექტურ საყოფაცხოვრებო ტექნიკაზე გადასვლას არჩევანი.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG 4 (ხარისხიანი განათლება); SDG 5 (გენდერული თანასწორობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 10 (შემცირებული უთანასწორობა).	საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება ამაღლ და განხორციელების შემდეგ ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის კვლევის თანახმად, სამიზნე აუდიტორიის ცნობიერების დონე გაუმჯობესებულია, სულ მცირე, 50%-ით.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2022 წ. IV კვარტ.	299,376.0 ლარი	299,376.0 ლარი	2401				
3.2.3. „ვარვარა“ ნათურებთან დაკავშირებით საინფორმაციო კამპანიის ჩატარება.	„ვარვარა“ ნათურებთან დაკავშირებით საინფორმაციო კამპანიის ჩატარება, რომლის მიზანია იქნება, ღონისძიების ამოქმედების შემდეგ, 2023 წლისთვის საცხოვრებელი და კომერციული შენობებისთვის შექმნილ ახალ ნათურებში ენერგოეფექტური ნათურების წილის 100%-მდე გაზრდა.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება ამაღლ და განხორციელების შემდეგ ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის კვლევის თანახმად, სამიზნე აუდიტორიის ცნობიერება ენერგოეფექტური ნათურების თაობაზე გაზრდილია, სულ მცირე, 30%-ით.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	2023 წ. III კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი						

3.2.4. მზის ენერჯით წყლის გაცხელების შესახებ საინფორმაციო კამპანიების განხორციელება.	მზის ენერჯით წყლის გაცხელებისა და ენერგოეფექტურობის შესახებ საინფორმაციო კამპანიების განხორციელება, რაც აამალებს მომხმარებელთა ცნობიერებას.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	საინფორმაციო კამპანიის განხორციელება ამდენი და განხორციელების შემდეგ ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის კვლევის თანახმად, სამიზნე აუდიტორიის ცნობიერება მზის ენერჯის წყლის გაცხელების შესახებ გაზრდილია, სულ მცირე, 50%-ით.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი						
ამოცანა 3.3			საცხოვრებელ, კომერციულ და საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობებში ენერგოეფექტური მიდგომებისა და ენერგოეფექტური განათების დამონტაჟების წახალისება											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.1:	ცენტრალური და მუნიციპალური მთავრობის მიერ დაკავებული და მფლობელობაში არსებული 500 მ ² -ზე მეტი ფართობის შენობების რაოდენობა, რომელთა სრული ფართობის 1% განახლებულია ყოველწლიურად ენერგოეფექტურობის სტანდარტების მიხედვით		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.3.2:	საზოგადოებრივი დანიშნულების შენობების პროექტული წილი, რომლებიც ენერგოეფექტურ ნათურებს იყენებს		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
რისკი	ღონორების დაფინანსებაზე დამოკიდებული პროექტების განხორციელებლობა													
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო					
										სახელმწიფო	სხვა			დევფიციტი
										ოღონობა	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	

3.3.1. „ვარვარა“ ნათურებთან დაკავშირებით საგადასახლო რეგულაციის შემოღება.	„ვარვარა“ ნათურებთან დაკავშირებით საგადასახლო რეგულაციის შემოღება რომლის მიზანია იქნება, ღონისძიების ამოქმედების შემდეგ, 2023 წლისთვის საცხოვრებელი და კომერციული შენობებისთვის შექმნილ ახალ ნათურებში ენერგოეფექტური ნათურების წილის 100%-მდე გაზრდა.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება),	„ვარვარა“ ნათურებზე საგადასახლო ტვირთი გაზრდილია 100%-ით; 2023 წლისთვის საცხოვრებელი და კომერციული შენობებისთვის შექმნილ ახალ ნათურებში ენერგოეფექტური ნათურების წილი გაზრდილია 100%-მდე.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სსიპ „შემოსავლების სამსახური“ შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მერიები შესაბამისი კერძო სექტორი	2023 წ. IV კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი					
3.3.2. საჯარო დაწესებულების მფლობელობა/სარგებლობაში არსებულ შენობებში ენერგოეფექტური განათების მონტაჟი.	აქტივობა გულისხმობს 2023 წლისთვის გრძელვადიანი პერსპექტივით ღონისძიების ამოქმედების შემდეგ, ყველა საჯარო შენობისთვის შექმნილ ახალ ნათურებში ენერგოეფექტური ნათურების წილის 100%-მდე გაზრდას.	2009/28/EC-2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	2023 წლისთვის ყველა საჯარო შენობისთვის შექმნილ ახალ ნათურებში ენერგოეფექტური ნათურების წილი გაზრდილია 100%-მდე.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო შესაბამისი მუნიციპალიტეტების მერიები	2022 წ. IV კვარტ.	621,720.0 ლარი	621,720.0 ლარი	25 03 06			
3.3.3. საჯარო შენობების ენერგოეფექტურობის შესახებ საინფორმაციო სისტემების შექმნა.	ეროვნული და მუნიციპალური საჯარო სექტორის შენობებისთვის შენობების, გარდა სკოლებისა და საბავშვო ბაღებისა, მახასიათებლებისა და ენერჯის ხარჯის/მოხმარების შესახებ ინფორმაციის შეგროვება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	შექმნილია საინფორმაციო სისტემა, რომელშიც შეყვანილია ინფორმაცია საჯარო შენობების 50%-ის შესახებ.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სსიპ „მუნიციპალური განვითარების ფონდი“	2023 წ. IV კვარტ.	178,200.0 ლარი					178,200.0 ლარი

3.3.4. სასკოლო შენობებში გარე შემომზღული კონსტრუქციის გაუმჯობესება, სკოლებში ენერგოეფექტური ნათურების დამონტაჟება, მყარი საწვავის გამათბობლების გაუმჯობესება/ჩანაცვლება.	სასკოლო შენობების გარე შემომზღული კონსტრუქციის გაუმჯობესება, ენერგოეფექტური ნათურების დამონტაჟება, მყარი საწვავის გამათბობლების გაუმჯობესება/ჩანაცვლება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	ყოველწლიურად სკოლების 10% ახორციელებს ენერგოეფექტურობის სამი ინიციატივიდან - გარე შემომზღული კონსტრუქციის გაუმჯობესება, ენერგოეფექტური ნათურების დამონტაჟება და მყარი საწვავის გამათბობლის ჩანაცვლება - სულ მცირე, ერთს.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	სსიპ „მუნიციპალური განვითარების ფონდი“	2023 წ. IV კვარტ.	9,808,920.0 ლარი	154,440.0 ლარი	25 03 06	9,654,480.0 ლარი (გრანტი, სესხი)	E5P, NEFCO		
ამოცანა 3.4			წყლის გაცხელებისთვის მზის ენერჯის და ენერგოეფექტური ლუმინის გამოყენების ხელშეწყობა											
ამოცანის შიდა ინდიკატორი 3.4.1:	ნახალისების ღონისძიებების ამოქმედების შემდეგ ფიზიკური/იურიდიული პირების მიერ ინდივიდუალურ საცხოვრებელ და კომერციულ შენობებში წყლის გასათბობად შექმნილ სისტემებში მზის წყალგამაცხელებელი სისტემების პროკონტრული მაჩვენებელი	წყლი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	დადასტურები წყარო					
რისკი	წამახალისებელი ღონისძიებების ამოქმედების გადავადება													
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო					
										სახელმწიფო		სხვა		ლფფი
										ოღონო	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	
3.4.1. შენობებში მზის ენერჯიაზე დაფუძნებული წყლის გაცხელების სისტემების ინსტალაციის მიზნით ფინანსური ნახალისების შექმნის შემუშავება.	ფინანსური ნახალისების შექმნის შემუშავება წყლის გასაცხელებლად მზის ენერჯის გამოყენებისთვის, რაც შეამცირებს მენოლას ტყეზე და წარმოადგენს მეტად ენერგოეფექტურ ალტერნატივას.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	შემოღებულია ფინანსური ნახალისების შექმნის მიზნით.	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს წლიური ანგარიში	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	ფინანსთა სამინისტრო გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. III კვარტ.	178,200.0 ლარი	178,200.0 ლარი					

3.4.2. შუშის ენერგოეფექტური ღუმლების გამოყენების წახალისება.	2027 წლამდე შემუშავდება და დაინერგება ფინანსური სტიმულებების მექანიზმი სახელმწიფოსა და ფინანსური ინსტიტუტების მიერ და გაიმართება საინფორმაციო კამპანიები ენერგო ეფექტური ღუმლების გამოყენების წახალისების მიზნით, რაც შეამცირებს ტყეებზე ზეწოლას და გააუმჯობესებს ნარჩენი ბიომასის გამოყენებას.	2009/28/EC-EPBD და 2012/27/EU EED დირექტივების განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და უსაფრთხო ენერჯია); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება); SDG 12 (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	შემუშავებულია ვაუჩერების პროგრამა ენერგოეფექტური ღუმლებისთვის; ჩატარებულია, სულ მცირე, 2 საინფორმაციო კამპანია ენერგოეფექტური ღუმლებისა და დამხმარე ფინანსური მხარდაჭერის პროგრამების შესახებ.	პროექტის „საქართველო ში ტყის სექტორის რეფორმის გატარების მხარდაჭერა ტყის დეგრადაციით გამოწვეული სათურის აირების ემისიის შემცირების მიზნით“ შესრულების ანგარიში.	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“ სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“ ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“	2023 წ. IV კვარტ.	33,660,000.0 ლარი			33,660,000.0 ლარი (გრანტი)	GCF, გერმანიის მთავრობა, შვედეთის მთავრობა	
--	---	---	--	---	---	---	-------------------	-------------------	--	--	----------------------------	--	--

ამოცანა 3.5. ენერგოეფექტურობის საკითხებში მაღალი პროფესიული სტანდარტის მქონე კადრების მომზადება

ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 3.5.1: შინობების გათბობის, გაგრილებისა და გენტილაციის სისტემებისა და ელექტრომონტაჟის ენერგოეფექტურობის საკითხებში სერტიფიცირებული და დიპლომირებული სპეციალისტების ჯამური პროცენტული რაოდენობა	წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	დადასტურების წყარო ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ეგზიკუტურ დეპარტამენტში არსებული დამოუკიდებელი ექსპერტების შესახებ მონაცემთა ბაზა
	მაჩვენებელი	მიზნობრივი კონტინგენტის 0%	მიზნობრივი კონტინგენტის 0%	მიზნობრივი კონტინგენტის 30%	მიზნობრივი კონტინგენტის 60%	მიზნობრივი კონტინგენტის 80%	მიზნობრივი კონტინგენტის 100%	
	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	

რისკი კანონქვემდებარე აქტის ამოქმედების გადავადება

აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			დეფიციტი
									ოღონო	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	

3.5.1. ენერგეტიკის სექტორში ექსპერტების კვალიფიკაციის, აკრედიტაციისა და სერტიფიცირების სქემების განვითარება.	ენერგეტიკის სექტორში იმ სფეროს მიმწოდებლების, აუდიტორების, მენეჯერებისა და შემქმნელების სერტიფიცირების სისტემის განვითარება, რომლებიც მუშაობენ შენობების სექტორში ენერგო ხელსაწყოების დამონტაჟების საკითხებზე.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/31/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 4 (ხარისხიანი განათლება); SDG 5 (გენდერული თანასწორობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (ქალაქებისა და დასახლებების მდგრადი განვითარება).	დაინტერესებული მხარეების (ენერგეტიკის სფეროს არასამთავრობო ორგანიზაციები, ენერჯის პროვაიდერი, სამშენებლო და აუდიტორული კომპანიები) ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებული აკვალიფიკაციის, აკრედიტაციის და სერტიფიცირების სქემები, რომელიც სრულად შესაბამეა 2009/28/EC ევროდირექტივას.	ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.	ევროკომისიისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	აკრედიტაციის ცენტრები ტრენინგ ცენტრები	2023 წ. IV კვარტ.	1,073,160.0 ლარი					1,073,160.0 ლარი
3.5.2. ენერგო-კონსულტანტებისთვის საგანმანათლებლო და გადამზადების პროგრამების განვითარება.	ენერჯის სფეროში ინჟინრების, ენერგოაუდიტზე მომუშავე კომპანიებისა და მომსახურების მომწოდებლების უნარ-ჩვევების და კომპეტენციის გაუმჯობესების მიზნით პროგრამების შემუშავება.	2009/28/EC-EPBD დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2012/27/EU EED დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG 4 (ხარისხიანი განათლება); SDG 5 (გენდერული თანასწორობა); SDG 7 (ხელმისაწვდომი და სუფთა ენერჯია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 10 (შემცირებული უთანასწორობა).	დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით შემუშავებული და დამტკიცებული საგანმანათლებლო და პროფესიული გადამზადების, სულ მცირე, ორი პროგრამა, თბილისსა და რევიონში.	ეესგ-ს მხრიდან მონიტორინგის შესახებ ანგარიში.	ევროკომისიისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო	აკრედიტაციის ცენტრები ტრენინგ ცენტრები	2023 წ. II კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი					
მიზანი 4		2030 წლისთვის, მრეწველობის სექტორის დაბალნახშირბადიანი მიდგომების განვითარების ხელშეწყობა კლიმატკონიგურული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისებით, საბაზისო სცენარით გათვალისწინებულ პროგნოზებთან შედარებით, სათბურის აირების ემისიების 5%-ით შესამცირებლად											
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან		მდგრადი განვითარების მიზნები 8, 9, 11, 12											
გავლენის ინდიკატორი 4.1:	სათბურის აირების ემისიები მრეწველობის სექტორიდან (კტ CO2 ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია				
		მაჩვენებელი	11,445	3,123	4,474	5,289	5,986	< 5,690 (-5%)					

ამოცანა 4.1		თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვით, სამრეწველო პროცესებიდან და სამრეწველო ობიექტების მიერ ენერჯის მოხმარებიდან გამომწვეული სათბურის აირების ემისიის დონის შემცირება											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.1:	ცემენტის წარმოებიდან ემისიების ოდენობა (კტ CO ₂ ეკვ.)	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო								
		წელი	2020	2022	2023	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში							
		მაჩვენებელი	968	1083	1139								
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.1.2:	ქიმიური მრეწველობიდან ემისიების ოდენობა (კტ CO ₂ ეკვ.)	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო								
		წელი	2020	2022	2023	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში							
		მაჩვენებელი	2547	2919	3105								
რისკი	კერძო სექტორის დაბალი ინტენსივობა; კორონავირუსის პანდემიის გამო პროექტის ფარგლებში საჭირო კვლევების ჩატარების (მათ შორის, უცხოელ ექსპერტთა ჯგუფის მოხილვაც) და ტექნოლოგიების შემოტანის შეფერხება.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა			დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	
4.1.1. ცემენტის წარმოების სველი მეთოდის მშრალი მეთოდით ჩანაცვლება.	ცემენტის წარმოების მეთოდის მშრალი მეთოდით ჩანაცვლება (მეთოდის ცვლილება შეამცირებს ენერჯის გამოყენებას და შესაბამისად, ემისიებს).	2008/50/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3(ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები) სინერგია.	დანერგვით ახალი ტექნოლოგია, რომელიც 20-40%-ს ფარგლებში ამცირებს ენერჯის გამოყენებას; ცემენტის წარმოების 100% ხორციელდება ახალი ტექნოლოგიის გამოყენებით.	შპს „ჰაიდელბერგი“ ნლიური ანგარიში	შპს „ჰაიდელბერგი“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2022 წ. IV კვარტ.	15,687,936.0 ლარი			15,687,936.0 ლარი (კერძო)	შპს „ჰაიდელბერგი“	

4.1.2. სათბურის აირების დაბალი ემისიებით აზოტის მუჟავის წარმოების ხელშეწყობა.	2020 წლიდან, საქართველო, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის გარემოს დაცვის, ბუნების კონსერვაციისა და ბირთვული უსაფრთხოების სამინისტროსთან თანამშრომლობით, შეუერთდა ინიციატივას, რომელიც მიზნად ისახავს ამ ინიციატივის წევრ ქვეყნებში აზოტმუჟავის მწარმოებელი კომპანიები ალტურვოს კლიმატის ცვლილების გამომწვევი აზოტის ოქსიდის მშთანთქავი ტექნოლოგიით. შპს „რუსთავი აზოტი“, აზოტმუჟავის მწარმოებელი საწარმო, ალტურვო იქნება თანამედროვე ტექნოლოგიით, რათა მოხდეს მათი წარმოების ციკლიდან N ₂ O-ს ემისიების შემცირება.	2008/50/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	საწარმო ალტურვოლია ახალი ტექნოლოგიით, რომელიც, სულ მცირე, 95%-ით ნაკლებ N ₂ O-ს გააფრქვევს; ახალი ალტურვოლით წარმოებული აზოტის მუჟავის 100%.	პროექტის „აზოტმუჟავის კლიმატის სამოქმედო ჯგუფის (NACAG) მხარდაჭერა“ განხორციელების ანგარიში.	შპს „რუსთავი აზოტი“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	17,820,000.0 ლარი		8,910,000.0 ლარი (შპს „რუსთავი აზოტი“, კერძო) 8,910,000.0 ლარი (გრანტი)	შპს „რუსთავი აზოტი“ გერმანიის მთავრობა		
ამოცანა 4.2		მრეწველობის სექტორში ემისიების ფაქტორების შესწავლისა და მონაცემების მართვის სისტემის განვითარება											
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 4.2.1:	მრეწველობის რაოდენობა, რომელშიც შესწავლილია სპეციფიკური ემისიების ფაქტორები		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	დადასტურების წყარო				
რისკი	დარგობრივი ექსპერტიზის ნაკლებობა; კერძო სექტორის დაბალი ინტერესი; მონაცემთა მართვის სისტემის შექმნისა და ინდივიდუალური ემისიის ფაქტორის განსაზღვრისათვის კონფიდენციალური ინფორმაციის მინოდება.	წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში	0	1	2	3
აქტივობა	მოკლე აღწერა	საქართველო-გერმანიის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო	სახელმწიფო	სხვა	ლდენობა	ლდენობა

4.2.1. წარმოების შესაბამისად ინდივიდუალური ემისიების ფაქტორების ჩამოყალიბება.	სექტორის ემისიების და შერბილების პოტენციალის დათვლისა და განსაზღვრის მიზნით, მონაცემთა მართვის ისეთი სისტემის შექმნა, რომელიც მოიცავს წარმოების ემისიების ინდივიდუალური ემისიის ფაქტორებს.	2010/75/EU დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა და ასოცირების შესახებ შეთანხმება 314-ე მუხლი; SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	ჩამოყალიბებულია, სულ მცირე, ორი ძირითადი მრეწველობის თვის სპეციფიკური ემისიების ფაქტორი.	პროექტის “გამჭვირვალობის შესაძლებლობების გაძლიერების ინიციატივა (CBIT)” ანგარიში.	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (კლიმატის ცვლილების სამმართველო)	შპს „რუსთავის აზოტი“ შპს „ჰაიდელბერგ ცემენტი“	2023 წ. II კვარტ.	99,600.0 ლარი			99,600.0 ლარი (გრანტი)	GEF/UNEP	
მიზანი 5			სოფლის მეურნეობის სექტორის დაბალნახშირბადიანი განვითარების ხელშეწყობა კლიმატკონიგურული და ენერგოეფექტური ტექნოლოგიებისა და მომსახურების წახალისებით										
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 2, 6, 12, 15										
გაგლეხის ინდიკატორი 5.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა სოფლის მეურნეობის სექტორიდან (გვ CO ₂ ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარით	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია				
		მაჩვენებელი	4,102	3,326	3,635	4,203	4,624	4,533-ზე ნაკლები					
ამოცანა 5.1			ნიადაგის და საძოვრების მდგრადი მართვა და შინაური ცხოველების კვების მდგრადი პრაქტიკების დანერგვის ხელშეწყობა										
ამოცანის შედეგის მაჩვენებელი 5.1.1:	ექსტენციის ცენტრებისა და სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ინფორმირებულ ფერმერების, პროცენტული წილი, რომელთაც აქვთ გაუმჯობესებული ინფორმაცია შინაური ცხოველების კვების მდგრადი პრაქტიკის და ნიადაგის მდგრადი მართვის შესახებ		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში				
		მაჩვენებელი	0%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%	სამიზნე კონტინგენტის ფერმერთა 50%				
რისკი	ფერმერთა დაბალი ინტერესი												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ეგროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო	სხვა		დეფიციტი	
									ოღონ	კოლი	ოღონობა	ორგანიზაცია	

<p>5.1.1. მსხვილფეხა პირუტყვის ენტერული (ნაწლავური) ფერმენტაციის შედეგად წარმოქმნილი ემისიების შემცირების მიზნით, მსხვილფეხა შინაური რქოსანი პირუტყვისათვის საკვების შევსვის მეთოდოლოგიის შემუშავება და სარეკომენდაციო კამპანიის წარმოება.</p>	<p>ლონისძიების მიზანია მაქსიმალურად გააუმჯობესოს კვების ხარისხი მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის 20%-თვის, რაც ენტერული (ნაწლავური) ფერმენტაციით გამოწვეული სათბურის აირების ემისიების შემცირებას გამოიწვევს. (დამატებითი ინფორმაციისთვის, საქართველო გამოირჩევა ფურაჟის მრავალფეროვნებით, რაც ამცირებს ცოხნას და ინარჩუნებს/ზრდის შინაური საქონლის პროდუქტიულობას. უნდა განისაზღვროს საკვების ოპტიმალური ნარევი და შესაბამისი ინფორმაცია მიეწოდოს მენეჯერი პირუტყვის ფერმერებს. გარდა ამისა, საჭიროა საქართველოს ყურძნის რუკის შესწავლა, ვინაიდან, ყურძნის კანი და წიპწა შესაძლოა განიხილებოდეს, როგორც იაფი, ალტერნატიული კვებითი დანამატი, რაც შეამცირებს ცოხნის შედეგად წარმოქმნილ ემისიებს).</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილი); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).</p>	<p>შემუშავებულია მეთოდოლოგია, რომელიც შეთანხმებულია დაინტერესებულ მხარეებთან; ჩატარებულია, სულ მცირე, ერთი სარეკომენდაციო კამპანია ყველა რეგიონში თითოეულში, სულ მცირე, 50 ფერმერის მონაწილეობით.</p>	<p>შემუშავებულია მეთოდოლოგია დოკუმენტი გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გარემოსა და კლიმატის ცვლილებების დეპარტამენტი); სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და სოფლის განვითარების დეპარტამენტი;</p>	<p>სსიპ „სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი“ ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“ სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“</p>	<p>2023 წ. II კვარტ.</p>	<p>574,200.0 ლარი</p>					<p>574,200.0 ლარი</p>
<p>5.1.2. პირუტყვის კვების ხარისხის გაუმჯობესებისა და საძოვრების ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნების მიზნით კანონმდებლობის შემუშავება და საპროექტო წინადადების მომზადება.</p>	<p>პროექტის მიზანია მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის კვების ხარისხის გაუმჯობესება, აგრეთვე, საძოვრების ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნება და ბენეფიციარებისთვის რქოსანი მსხვილფეხა პირუტყვის მოვლის ხარჯების შემცირება მათთვის ბალახის ინტენსიური წარმოების ალტერნატივების გადაცემით. შესაბამისად, აქტივობა მოიცავს საძოვრების მართვის შესახებ კანონმდებლობის შემუშავებას და აღნიშნული პროექტის შესახებ, დაფინანსებისთვის საპროექტო წინადადების მომზადებას.</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილი); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).</p>	<p>შემუშავებულია პროექტის კონცეფცია და მოთხოვნილია საერთაშორისო დაფინანსება მის განსახორციელებლად; შემუშავებულია საძოვრების მართვის კანონმდებლობა.</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში; საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე გამოქვეყნებული საძოვრების მართვის შესახებ კანონმდებლო აქტი,</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (ჰიდრომელიორაციისა და მიწის მართვის დეპარტამენტი); გარემოსა და კლიმატის ცვლილებების დეპარტამენტი; სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და სოფლის განვითარების დეპარტამენტი;</p>	<p>ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“ სსიპ „მიწის მდგრადი მართვისა და მიწის მართვის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>237,600.0 ლარი</p>					<p>237,600.0 ლარი</p>

5.1.3. ქარსაფარი ზოლების რეაბილიტაცია და ტრანსფორმაცია კლიმატის ცვლილების შედეგად გამოწვეული მიწის დეგრადაციის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით.	აქტივობის უმთავრესი მიზანია კლიმატის ცვლილების მდგრადი და მრავალფუნქციური ქარსაფარი და აგრო სატყეო ეკოსისტემის (mWAE) ჩამოყალიბება, მიწის დეგრადაციის შემცირება, ნიადაგისა და სოფლის მეურნეობის პროდუქტიულობის გაზრდა და დივერსიფიკაცია.	SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე)	ქარსაფარი ზოლების რეაბილიტაცია ს საპროექტო წინადადება წარდგენილია დონორთან დასაფინანსებლად;	საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდზე გამოქვეყნებული საკანონმდებლო აქტი;	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (ჰიდრომელიორაციისა და მიწის მართვის დეპარტამენტი)	სსიპ „მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო“	2023 წ. IV კვარტ.	498,000.0 ლარი		498,000.0 ლარი (გრანტი)	GEF, IFAD		
ამოცანა 5.2													
სოფლის მეურნეობის სექტორში კლიმატგონივრული მიდგომების შემუშავებისთვის კვლევითი მტკიცებულებების შექმნის შესაძლებლობის განვითარება													
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 5.2.1:	ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზში და სხვა მტკიცებულებებზე დაფუძნებული კლიმატგონივრული ტექნოლოგიებისა და/ან ინოვაციების წილი სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო და დონორების პროგრამებში		საბაზისო	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
რისკი	დაფინანსების და რესურსების მოძიების გაჭიანურება; განმასხვრეველობისა და დონორის მიერ მომზადებული დოკუმენტების ხარისხი.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
										სახელმწიფო	სხვა	დეფიციტი	
										ოღონობა	კოდი		ოღონობა
5.2.1. შინაურ ცხოველთა კვების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზისა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევა, შემდეგი კლიმატის სამოქმედო გეგმისათვის.	ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზი და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ყველაზე სასურველი ღონისძიებების გამოვლენას კვების გაუმჯობესების თვალსაზრისით, რომლებიც უნდა განხორციელდეს განახლებული კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.	SDG 2 (წვლილი); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).	მომზადებულია ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი	ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი“ ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“	2023 წ. II კვარტ.	237,600.0 ლარი				237,600.0 ლარი	

<p>5.2.2. ხარჯ-სარგებლიანობისა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) კვლევის ჩატარება, რათა გამოვლინდეს საქართველოს კონტექსტში ნაკელის მართვის სისტემების დანერგვის საუკეთესო გზები.</p>	<p>ხარჯ-სარგებლიანობის ანალიზმა და მიზანშეწონილობის (განხორციელებადობის) შეფასებამ შეიძლება ხელი შეუწყოს საქართველოსთვის (რეგიონების მიხედვით) ყველაზე სასურველი ღონისძიებების გამოვლენას ნაკელის მართვის თვალსაზრისით, რომლებიც უნდა განხორციელდეს შემდეგი კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).</p>	<p>მომზადებულია ტექნიკური ანალიზის დასკვნა, რომელიც ნაკელის მართვის, სულ მცირე, ორ ახალ ალტერნატივას ანალიზებს.</p>	<p>ტექნიკური ანალიზის დოკუმენტი</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი); სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და სოფლის განვითარების დეპარტამენტი;</p>	<p>სსიპ „სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი“ ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“</p>	<p>2023 წ. III კვარტ.</p>	<p>237,600.0 ლარი</p>					<p>237,600.0 ლარი</p>
<p>5.2.3 არსებული და ჩამოსაყალიბებელი კოოპერატივების მხარდაჭერა სათიბ-საძოვრების მდგრადად მართვის პრაქტიკის დანერგვის მიზნით და წარმატებული კოოპერატივების წარმატების ფაქტორების რეპლიკაცია სხვა კოოპერატივებისთვის.</p>	<p>არსებული 37 კოოპერატივიდან 23-ს გადაცემული აქვს სათიბ-საძოვრები სახელმწიფოსგან 25-წლიანი მმართველობით, თუმცა, ხშირ შემთხვევაში, არ ხდება საძოვრების მდგრადი მართვა. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია არსებული კოოპერატივების წარმომადგენლებისთვის შესაძლებლობების გაძლიერება საძოვრების მდგრადი მართვის მიმართულებით. აქტიუობა მოიცავს საპროექტი წინადადების მომზადებას საძოვრების მდგრადი მართვის პრინციპების დანერგვის შესახებ.</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილი)</p>	<p>მომზადებულია საპროექტო წინადადება, რომელიც მოიცავს ფერმერებისათვის საძოვრების მდგრადი მართვის პრინციპების დანერგვას.</p>	<p>მომზადებული საპროექტო წინადადება</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (ა(ა)იპ სოფლის განვითარების სააგენტო)</p>	<p>სსიპ „სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და სოფლის განვითარების დეპარტამენტი); გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი)</p>	<p>2023 წ. III კვარტ.</p>	<p>996,000.0 ლარი</p>					<p>996,000.0 ლარი</p>

<p>5.2.4 კვლევისა და კონსულტაციის პროცესები საქართველოსთვის ეკონომიკურად და სოციალურად შესაბამისი კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის აქტივობების (CSA) განსახორციელებლად.</p>	<p>საქართველოსთვის ეკონომიკურად და სოციალურად შესაბამისი კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის აქტივობების კვლევამ (იმ კულტურებისა და რეგიონების მიხედვით, რომლებიც ჯერ არ არის დაფარული) შეიძლება ხელი შეუწყოს კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის (CSA) პრაქტიკების განსახორციელებლად ყველაზე პერსპექტიული ღონისძიებების გამოვლენას, რომლებიც უნდა განხორციელდეს შემდეგი წლების კლიმატის სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილი); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); და SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).</p>	<p>მომზადებულია ტექნიკური ანალიზის დასკვნა, რომელიც კლიმატგონივრული სოფლის მეურნეობის (CSA) პრაქტიკების განსახორციელებლად ყველაზე პერსპექტიული, სულ მცირე, ორი ღონისძიების შესახებ რეკომენდაციებს შეიცავს;</p> <p>CSA სამუშაო ჯგუფის მიერ გამართულია წელიწადში, სულ მცირე, ორი საკონსულტაციო შეხვედრა;</p> <p>2024 წლამდე მომზადებულია კარგი სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის სახელმძღვანელო, სულ მცირე, 5 სასოფლო-სამეურნეო კულტურაზე.</p>	<p>ტექნიკური ანალიზის დასკვნის დოკუმენტი</p> <p>სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის სახელმძღვანელო დოკუმენტი</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი);</p> <p>სოფლის მეურნეობის, სურსათისა და სოფლის განვითარების დეპარტამენტი)</p>	<p>სსიპ „სამეცნიერო კვლევითი ცენტრი“</p> <p>ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“</p> <p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო (პოლიტიკის და ანალიტიკის დეპარტამენტი)</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>356,400.0 ლარი</p>						<p>356,400.0 ლარი</p>
<p>5.2.5. კლიმატგონივრული სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკების დანერგვის ხელშეწყობა ექსტენციისა და ცნობიერების ამაღლების კამპანიების მეშვეობით.</p>	<p>კამპანია ხელს შეუწყობს ფერმერებს მდგრადი პრაქტიკების განვითარებაში.</p>	<p>SDG 2 (ნულოვანი შიმშილი); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 15 (სიცოცხლე მიწაზე).</p>	<p>ჩატარებულია, სულ მცირე, 12 ცნობიერების ამაღლების ღონისძიება.</p>	<p>სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის სოციალური ქსელის Facebook-ის და Google-ის ანალიტიკის ანგარიში.</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>	<p>სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“</p> <p>ა(ა)იპ „სოფლის განვითარების სააგენტო“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>356,400.0 ლარი</p>						<p>356,400.0 ლარი</p>
<p>მიზანი 6</p>			<p>ნარჩენების სექტორის დაბალნახშირბადიანი განვითარების ხელშეწყობა კლიმატგონივრული და ენერჯიფიკაციის ტექნოლოგიებისა და მომსახურებების წახალისების გზით</p>											
<p>კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან</p>			<p>მდგრადი განვითარების მიზნები 8, 11, 12</p>											

გაუგუნის ინდიკატორი 6.1:	სათბურის აირების ემისიების რაოდენობა ნარჩენების სექტორიდან (გგ CO ₂ ეკვ)	ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარი	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო						
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს სათბურის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია					
		მაჩვენებელი	1,105	1,389	8	1,339	1,850	1,850-ზე ნაკლები						
ამოცანა 6.1		არსებული უნებართვო, სტიქიური და არასახიფათო ნაგავსაყრელებიდან წარმოქმნილი სათბურის აირის ემისიების შემცირება												
ამოცანის შიდა ინდიკატორი 6.1.1:	ნაგავსაყრელებიდან ემისიების რაოდენობა (გგ CO ₂ ეკვ)	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო						
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში					
		მაჩვენებელი	1,091	1,063	1,056	908	822	840						
რისკი	ახალი ნაგავსაყრელების მონყობის გაჯანსუღება ადგილის შერჩევის გამო													
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო					
									სახელმწიფო		სახელმწიფო		დეფიციტი	
									ოღონობა	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია		
6.1.1. ოფიციალური (უნებართვო) არასახიფათო ნაგავსაყრელების დახურვა.	არსებული ოფიციალური (უნებართვო), მუნიციპალური ნაგავსაყრელების დახურვა.	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6-თან (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 11-თან (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	2024 წლამდე დახურულია, სულ მცირე, 4 უნებართვო ნაგავსაყრელი	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს წლიური ანგარიში	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა	შპს „მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო შესაბამისი მუნიციპალიტეტები	2023 წ. IV კვარტ.	6,520,000.0 ლარი	2,520,000.0 ლარი	25 05 01	4,000,000.0 ლარი (სესხი)	EBRD	
6.1.2. სტიქიური ნაგავსაყრელების დახურვა.	რეგიონებში დარჩენილი 400-მდე სტიქიური ნაგავსაყრელის დახურვა.	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	2024 წლისთვის დახურულია სტიქიური ნაგავსაყრელების 100%.	მუნიციპალიტეტების ანგარიშები	მუნიციპალიტეტების მერიები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	2,800,000.0 ლარი						2,800,000.0 ლარი

6.1.3. რეგიონული არასახიფათო ნაგავსაყრელების მოწყობა	2030 წლის ბოლომდე მოწყობა სტანდარტების შესაბამისი 7 რეგიონული არასახიფათო ნაგავსაყრელი (აჭარა, ქვემო ქართლი, სამეგრელო, იმერეთი, კახეთი, ცენტრალური, საქართველო - 2).	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3(ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	2024 წლისთვის მოწყობილია 3 ახალი ნაგავსაყრელი (აჭარა, ქვემო ქართლი, სამეგრელო).	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს წლიური ანგარიში	რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	შპს „მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	47,520,000.0 ლარი		47,520,000.0 ლარი (სესხი)	EBRD KfW	
6.1.4. თბილისის ნაგავსაყრელის განახლება და გაუმჯობესება.	ნარჩენების შემგროვებელი სატვირთო ავტომანქანების შექმნა ნაგავმზიდების არსებული ავტოპარკის გასახლება. მყარი ნარჩენების არსებული გადამტვირთავი სადგურების მოდერნიზაცია. თბილისის ნაგავსაყრელის გამონაჟონის მართვის სისტემის გაუმჯობესება. თბილისის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და ჩაჭერის სისტემის მოწყობა.	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	თბილისის ნაგავსაყრელზე ე მოწყობილია აირების შემკრები და გამონაჟონი წყლების მართვის სისტემა, რომელიც სრულად შეესაბამება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებულ „ნაგავსაყრელის მოწყობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკურ რეგლამენტს.	თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ანგარიში	თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. II კვარტ.	4,000,000.0 ლარი		4,000,000.0 ლარი (სესხი)	EBRD	

6.1.5. ქუთაისის არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე აირების მართვის სისტემის მონცობა.	ქუთაისის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და გადამუშავების სისტემის მონცობა.	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	ქუთაისის ნაგავსაყრელზე მონცობილია აირების გადამამუშავებელი სისტემა, რომელიც სრულად შეესაბამება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებულ „ნაგავსაყრელის მონცობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკურ რეგლამენტს.	სსიპ საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანიის მიერ მონცობული ინფორმაცია	შპს „საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	4,000,000.0 ლარი			4,000,000.0 ლარი (სესხი, გრანტი)	KfW, EU/NIF		
6.1.6. ბათუმის არასახიფათო ნარჩენების ნაგავსაყრელზე აირების მართვის სისტემის მონცობა.	ბათუმის ნაგავსაყრელზე აირების შეგროვებისა და გადამამუშავების სისტემის მონცობა.	1999/31/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; (EC) No 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	ბათუმის ნაგავსაყრელზე მონცობილია აირების შეგროვებისა და გადამამუშავების სისტემა, რომელიც სრულად შეესაბამება საქართველოს მთავრობის მიერ დამტკიცებულ „ნაგავსაყრელის მონცობის, ოპერირების, დახურვისა და შემდგომი მოვლის შესახებ“ ტექნიკურ რეგლამენტს.	ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერიის წლიური ანგარიში	ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2022 წ. IV კვარტ.	4,000,000.0 ლარი			4,000,000.0 ლარი (სესხი)	EBRD		
ამოცანა 6.2			ნარჩენების გადამამუშავების ხელშეწყობა											
ამოცანის შიდა შიდა მარკინგული 6.2.1:	ნარჩენების გადამამუშავების შიდა შიდა მარკინგული გეგმის რაოდენობა (გგ CO ₂ ეკვ.)		საბაზისო	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საშუალო ვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო					
			წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროგრესის შესახებ ყოველწლიური ანგარიში და კლიმატის სამოქმედო გეგმის შეფასების ანგარიში				
			მარკინგული	0	10	40	100	130	150-ზე მეტი					
რისკი	ნარჩენების გადამამუშავებელი კომპანიების დაბალი ინტერესი													
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა შიდა მარკინგული ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო					
									სახელმწიფო	სხვა		დეფიციტი		
			ოღონ	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცი	ა							

6.2.1. მუნიციპალიტეტების მიერ ქალაქის ნარჩენების წყაროსთან სეპარირების პრაქტიკის დანერგვა და ქალაქის რეციკლირების წახალისება.	აქტივობა გულისხმობს, მუნიციპალური ნარჩენების ერთ-ერთი ბიოდეგრადირებადი ნაკადის მუნიციპალიტეტების მიერ წყაროსთან სეპარირებას და ქალაქის რეციკლირების მაჩვენებლის მიღწევის მიზნით, ქალაქის რეციკლირების შესახებ ინფორმაციის მოგროვებას და საინფორმაციო ბროშურის მომზადებას. დამატებითი ინფორმაციისთვის: მუნიციპალური ნარჩენების ქალაქის ფრაქცია ნაგავსაყრელზე წარმოდგენს სათბურის აირების წარმოქმნის წყაროს და მნიშვნელოვანია აღნიშნული ნარჩენების შეგროვება და გადამუშავება.	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა).	ყოველწლიურად გადამუშავებული ქალაქის ნარჩენების რაოდენობა შეადგენს წარმოქმნილი ქალაქის ნარჩენის მინიმუმ 30%-ს; ქალაქის წყაროსთან სეპარირების პრაქტიკა დანერგილია, სულ მცირე, 2 მუნიციპალიტეტში; მომზადებულია საინფორმაციო ბროშურა.	ნარჩენების მართვის მონაცემთა ბაზა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	მუნიციპალიტეტები კერძო კომპანიები	2023 წ. IV კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი					
6.2.2. მუნიციპალიტეტების მიერ ბიოდეგრადირებადი (ორგანული და ბალის) ნარჩენების გადამუშავება.	ორგანული და ბალის ნარჩენების კომპოსტირება ქუთაისისა და მარნეულის მუნიციპალიტეტებში, მუნიციპალური კომპოსტირების საწარმოების მიერ.	2008/98/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა).	ყოველწლიურად გადამუშავებული ბიოდეგრადირებადი ორგანული და ბალის ნარჩენების რაოდენობა შეადგენს 600 ტონას; მიღებული კომპოსტის რაოდენობა შეადგენს 40 ტონას.	ნარჩენების მართვის მონაცემთა ბაზა	შესაბამისი მუნიციპალიტეტები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო იმერეთის მხარის მეცნიერთა კავშირი „სპექტრი“	2023 წ. IV კვარტ.	1,188,000.0 ლარი			1,188,000.0 ლარი (გრანტი)	EU	
6.2.3. ნარჩენების მართვის შესახებ ცოდნისა და ცნობიერების ამაღლება.	მოსახლეობისა და სხვა დაინტერესებული მხარეებისათვის ცნობიერების ასამაღლებელი კამპანიის განხორციელება.	SDG 4 (ხარისხიანი განათლება); SDG 9 (მრეწველობა, ინოვაცია და ინფრასტრუქტურა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები); SDG 12- (გონივრული მოხმარება და წარმოება).	ჩატარებულია, სულ მცირე, 5 ცნობიერების ამაღლების კამპანია.	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის სოციალური ქსელის Facebook და Google ანალიტიკის ანგარიშები	მუნიციპალიტეტები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“	2023 წ. IV კვარტ.	118,800.0 ლარი			118,800.0 ლარი (გრანტი)	შვედეთის მთავრობა, ნორვეგიის მთავრობა, ბრიტანეთის მთავრობა	
ამოცანა 6.3.			ურბანული ჩამდინარე წყლებიდან წარმოქმნილი სათბურის აირის ემისიების შემცირება										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 6.3.1:	ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობიდან შემცირებული ემისიების ოდენობა (გგ CO ₂ ეკვ.)		საბაზისო	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	საშუალო ვალდებულება	დადასტურების წყარო	

		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანიის ანგარიში				
		მაჩვენებელი	0	150-ზე მეტი	200-ზე მეტი	300-ზე მეტი	400-ზე მეტი	500-ზე მეტი					
რისკი	აქტივობის შესასრულებლად საჭირო ფინანსური რესურსების ვერ მოძიება												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო		სახელმწიფო		დეფიციტი
									ოღონობა	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცია	
6.3.1. ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა.	ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი 7 ნაგებობის მშენებლობის დასრულება მიმდინარე სამშენებლო სამუშაოები: ფოთი; მარნეული; გუდაური; მესტია; აბასთუმანი; დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოები: ქუთაისი; ხაშური; ყვარელი; მუხრანი; მარტვილი; დუშეთი; უინვალი; ფასანაური;	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	2024 წლისთვის აგებულია ცხრა ურბანული ჩამდინარე წლის გამწმენდი ნაგებობა; 2024 წლისათვის გამოცხადებულია 6 სადგურის მშენებლობის საპროექტო შესყიდვა	შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“	შპს „საქართველოს გაერთიანებული წყალმომარაგების კომპანია“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო	2023 წ. IV კვარტ.	183,120,618.0 ლარი	34,214,344.0 ლარი	250401	148,906,274.0 ლარი (სესხი)	ADB	
6.3.2. თბილისის ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობებზე სათბურის აირების შეგროვება და გადამუშავება.	თბილისის ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობებზე აირების შეგროვების და გადამუშავების სისტემის მოწყობა.	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად. SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა), SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია), SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა) და SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები)	თბილისის ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდი ნაგებობებზე მონეობილია აირების შეგროვების და გადამუშავების სისტემები, რომლებიც სრულად შეესაბამება 91/271/EEC ევროპის საბჭოს დირექტივას.	შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“ ანგარიში	შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია	2023 წ. IV კვარტ.	21,000.0 ლარი			21,000.0 ლარი	შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერის“	

6.3.3. ბათუმის ურბანულ ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობაზე სათბურის აირების შეგროვება და გადამუშავება.	ბათუმის ურბანული ჩამდინარე წყლების გამწმენდ ნაგებობაზე აირების შეგროვების და გადამუშავების სისტემის მონაცემები.	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	ბათუმის ურბანულ ჩამდინარე გამწმენდ ნაგებობაზე მოწყობილია აირების შეგროვების და გადამუშავების სისტემები, რომლებიც სრულად შეესაბამება 91/271/EEC ევროპის საბჭოს დირექტივას.	შპს ბათუმის წყლის ანგარიში	შპს ბათუმის წყალი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ბათუმის მუნიციპალიტეტის მერია	2023 წ. IV კვარტ.	17,500.0 ლარი			17,500.0 ლარი	შპს ბათუმის წყალი	
6.3.4. ქობულეთის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურზე სათბურის აირების შეგროვება და გადამუშავება.	ქობულეთის ჩამდინარე წყლების გამწმენდ სადგურზე აირების შეგროვების და გადამუშავების სისტემების მონაცემები.	91/271/EEC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 98/15/EC დირექტივითა და N 1882/2003 რეგულაციით შეტანილი ცვლილებების შესაბამისად; SDG 3 (ჯანმრთელობა და კეთილდღეობა); SDG 6 (სუფთა წყალი და კანალიზაცია); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები).	ქობულეთის გამწმენდ ნაგებობაზე მოწყობილია აირების შეგროვებისა და გადამუშავების სისტემები, რომლებიც სრულად შეესაბამება 91/271/EEC ევროპის საბჭოს დირექტივას	შპს ქობულეთის წყლის ანგარიში	შპს ქობულეთის წყალი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ქობულეთის მუნიციპალიტეტი	2023 წ. IV კვარტ.	17,500.0 ლარი			17,500.0 ლარი	შპს ქობულეთის წყალი	
ამოცანა 6.4.		მონაცემებზე დაფუძნებული ნარჩენების მართვის სისტემის განვითარება											
ამოცანის შიდა კატორი 6.4.1:	ნარჩენების მართვის შესახებ ანგარიშების პროექტული წილი, რომელიც ეყრდნობა მონაცემებს		საბაზისო	საშუალო	საშუალო	საშუალო	საშუალო	საბოლოო	დადასტურების წყარო საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ანგარიშები				
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030					
		მაჩვენებელი	0%	50%	70%	80%	90%	100%					
რისკი	ნარჩენების მართვის სისტემის გაუმართაობა												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	საქართველო-ევროკავშირის ასოციაციის შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შიდა კატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო		სახელმწიფო		დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	

6.4.1. ნარჩენების სექტორისთვის მონაცემების შეკრებისა და განახლების კონსოლიდირებული პროცესის ჩამოყალიბება.	აქტივობაში იგულისხმება ნარჩენების მართვის მონაცემთა ბაზის სისტემური მეთოდოლოგიის გაუმჯობესება და საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ ნარჩენების სტატისტიკის წარმოება.	SDG 4 (ხარისხიანი განათლება); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 11 (მდგრადი ქალაქები და დასახლებები); SDG 16 (მშვიდობა, სამართლიანობა და ძლიერი ინსტიტუციები).	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მიერ დაწყებულია ნარჩენების სტატისტიკის წარმოება;	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებგვერდი	საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი)	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	2022 წ. IV კვარტ.	62,500.0 ლარი			62,500.0 ლარი (გრანტი)	EU (TWINNING)	
მიზანი 7			2030 წლისთვის, სატყეო სექტორის მიერ ნახშირბადის შთანთქმის შესაძლებლობის, 2015 წელს დაფიქსირებულ დონესთან შედარებით, 10%-ით გაზრდა										
კავშირი მდგრადი განვითარების მიზნებთან			მდგრადი განვითარების მიზნები 6, 11, 15										
გველენის მაჩვენებელი 7.1:	ტყეობის მიერ ნახშირბადის ჩაჭერის პოტენციალი (გგ CO ₂ ეკვ.)		ისტორიული	საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	პროგნოზი საბაზისო სცენარი	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	1990	2015	2024	2028	2030	2030	2030 წელს საბუთის აირების ეროვნული ინვენტარიზაცია				
		მაჩვენებელი	-6,353	- 5,621	- 5950	6000	-5,931	-6,183 -ზე მეტი (+10%)					
ამოცანა 7.1			დეგრადირებული ტყის აღდგენა										
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.1.1:	ტყის ფართობი ჰექტარში, რომელზეც განხორციელდა აღდგენითი სამუშაო		საბაზისო	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საშუალოვადიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო				
		წელი	2019	2022	2024	2026	2028	2030	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში				
		მაჩვენებელი	190 ჰა	890 ჰა	2090 ჰა	2690 ჰა	3290 ჰა	4000 ჰა -ზე მეტი					
რისკი	სახელმწიფო ბიუჯეტის ან/და სხვა შემოსავლების შემცირება; ტყის კოდექსის კანონქვემდებარე აქტის „ტყის მოვლისა და აღდგენის წესის“ დამტკიცების გახანგრძლივება												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო		სხვა		დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	

7.1.1. 625 ჰა დეგრადირებული სატყეო ტერიტორიის (მათ შორის, ხანძრის შედეგად დაზიანებული ტერიტორიის) აღდგენა გატყვინების გზით.	განხორციელდება 250 ჰა ² და 375 ჰა დეგრადირებული სატყეო ტერიტორიის (მათ შორის, ხანძრის შედეგად დაზიანებული ტერიტორიის) აღდგენა ტყის გაშენებით 2021-2023 წლებში (125 ჰა ყოველწლიურად); შუსტი ტერიტორიები შეირჩევა ყოველი წლის ბოლოს.	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).	2024 წლისთვის, გატყვინების გზით აღდგენილია 625 ჰა ტყის ფართობი.	სსიპ ეროვნული სატყეო სააგენტოს ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“	2023 წ. IV კვარტ.	6,585,000.0 ლარი	2,625,000.0 ლარი	31 09 02	3,960,000.0 ლარი (გრანტი)	GCF, გერმანიის მთავრობა	
7.1.2. დეგრადირებული ტყის აღდგენა ბუნებრივი აღდგენის ხელშეწყობის გზით	სატყეო სექტორის მართვაზე პასუხისმგებელი სხვადასხვა მართვის ორგანოს მიერ განხორციელდება დეგრადირებული ფართობების აღდგენა ბუნებრივი განახლების ხელშეწყობით. კერძოდ: 800 ჰა დეგრადირებულ ტყის ფართობის აღდგენა ეროვნული სატყეო სააგენტოს მიერ 2020-2023 წლებში (200 ჰა ყოველწლიურად). 600 ჰა დეგრადირებული (სუბალპური) ტყის ფართობის აღდგენა აჭარის სატყეო სააგენტოს მიერ 2019-2024 წლებში. 991 ჰა ტერიტორიაზე ტყის ფართობის ახმეტის მუნიციპალიტეტის მიერ 2020-2024 წლებში.	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG 8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).	2024 წლისთვის, ბუნებრივი აღდგენის გზით აღდგენილია ტყის დაახ. 1,300 ჰა ფართობი.	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“ სსიპ „აჭარის სატყეო სააგენტო“ ახმეტის მუნიციპალიტეტში მოქმედი ააიპ „თუშეთის დასული ტერიტორიების აღმინისტრაცია“	2023 წ. IV კვარტ.	4,758,260.0 ლარი	1,125,000.0 ლარი	31 09 02	3,633,260.0 ლარი (გრანტი)	GCF, გერმანიის მთავრობა	
ამოცანა 7.2													
ტყის მდგრადი მართვის ხელშეწყობა													
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.2.1:	მდგრადი მართვის პრინციპებით მართული ტყის ფართობი ჰექტარში			საბაზისო	საშუალოვ აღიანი სამიზნე	საშუალოვ აღიანი სამიზნე	საშუალოვ აღიანი სამიზნე	საშუალოვ აღიანი სამიზნე	საბოლოო სამიზნე	დადასტურების წყარო			
		წელი	2019	2022	2024	2026	2028	2030	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში				
		მაჩვენებელი	0	150, 807 ჰა	300, 000 ჰა	350, 000 ჰა	402, 000 ჰა	450, 000 ჰა					
რისკი	სახელმწიფო ბიუჯეტის ან/და სხვა შემოსავლების შემცირება; შექმნილი ახალი დასახლებული ტერიტორიების ფინანსების არ გამოყოფა; GCF პროექტის „ტყის სექტორის რეფორმის განხორციელების ხელშეწყობა საქართველოში ტყის დეგრადაციის შედეგად საბურთის აირების გამოყოფის შემცირებისთვის“ დაწყების ვადების გადადგმა; ტყის კოდექსის კანონქვემდებარე აქტების დამტკიცების პროცედურების გახანგრძლივება.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო		სხვა		დეფიციტი
									ოღონ	კოდი	ოღონობა	ორგანიზაცი	

² აქედან, 125 ჰა სოფლის განვითარების სამოქმედო გეგმის ფარგლებში.

<p>7.2.1 ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა ტყის მდგრადი მართვის გეგმების განხორციელების გზით.</p>	<p>2027 წლამდე, 402, 109 (აქედან 270 807 ჰა GCF-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის ფარგლებში, ხოლო 131, 302 ჰა საბიუჯეტო დაფინანსებით) სატყეო ტერიტორიაზე ტყის მდგრადად მართვის პრაქტიკის დამკვიდრება და განხორციელება ზედამხედველობის, მდგრადად მოპოვებული და წარმოებული შეშის მიწოდების, საკანონმდებლო ბაზის, ცოდნის მართვისა და შესაძლებლობების, გაზომვის, ანგარიშგებისა და გადამოწმების (MRV) სისტემის გაძლიერების ხელშეწყობით.</p> <p>ეს ინტერვენცია, ასევე, მოიცავს ისეთი ღონისძიებების მხარდაჭერას, როგორცაა, მაგ. შესაბამისი ინფრასტრუქტურის მონაცა, მოვლის სისტემი, ჭრა, ტყის აღდგენა, სანიტარული ჭრა, და ა.შ.</p>	<p>ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; სილარბეს); SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).</p>	<p>ტყის მართვის მდგრადი გეგმა შემუშავებული და დამტკიცებულია, სულ მცირე, 7 მუნიციპალიტეტში (ლანჩხუთი, ჩოხატაური, დედოფლისწყა, არო-სიღნაღი, ადიგენი, ლენტეხი, ლაგოდეხი, ახმეტა);</p> <p>მუნიციპალიტეტში მდგრადად მართულია 269,954 ჰა ტყის ფართობი.</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>	<p>სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“</p> <p>სსლ „გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>12,512,960.0 ლარი</p>	<p>2,510,000.0 ლარი</p>	<p>31 09 04</p>	<p>10,002,960.0 ლარი (გრანტი)</p>	<p>GCF, გერმანიის მთავრობა</p>	
<p>7.2.2. ტყის მართვის მდგრადი პრაქტიკის დანერგვა ზედამხედველობისა და შესაძლებლობების განვითარების გზით.</p>	<p>2027 წლისთვის, ტყის მდგრადი მართვის პრაქტიკის დანერგვა და განხორციელება და 270,807 ჰა ტყის ტერიტორიის ზედამხედველობა მდგრადად მოჭრილი და წარმოებული შეშით მომარაგების, სამართლებრივი ჩარჩოს გაძლიერების, ცოდნის და განვითარების შესაძლებლობების გაზომვის, ანგარიშგებისა და გადამოწმების (MRV) ჩამოყალიბების გზით.</p>	<p>ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; 92/43/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 97/62/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა; 2006/105/EC დირექტივის განხორციელების მხარდაჭერა, (EC) N 1882/2003 რეგულაციის მიერ შეტანილი შესწორებების შესაბამისად; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).</p>	<p>14 საქმიანი ეზო (Business yards) დაარსებულია და დაკომპლექტებულია;</p> <p>ტყის მართვის მდგრადი პრაქტიკის პრინციპებზე დაყრდნობით ზედამხედველობა წარმოებს 270,807 ჰა ტყის ტერიტორიაზე.</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს უწყებების ანგარიშები</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>	<p>სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“</p> <p>სსლ „გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი“</p> <p>სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“</p> <p>სსიპ „დაცული ტერიტორიების სააგენტო“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>411,123.0 ლარი</p>			<p>411,123.0 ლარი (გრანტი)</p>	<p>GCF, გერმანიის მთავრობა</p>	

<p>7.2.3. ტყის მდგრადი მართვის ხელშეწყობა ტყეების მრავალფუნქციურობის მხარდაჭერით, საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებითა და ტყის რეფორმის პროცესებში საზოგადოების ჩართვის მხარდაჭერით.</p>	<p>ტყის მრავალფუნქციურობის ხელშეწყობით, ტყის მდგრადი მართვის პროცესში ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართვითა და, ასევე, მათი ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობით, ტყეზე ზეწოლის შემცირება. ტყის არამერქნული, მათ შორის, ტურისტული და რეკრეაციული პოტენციალის შეფასება, პრიორიტეტების გამოკვეთა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება/განხორციელება;</p> <p>ტყის მრავალფუნქციურობაზე, ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ მისი მდგრადად მოხმარების ტექნოლოგიებსა და სარგებელზე კომუნიკაციის სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის შემუშავება/განხორციელება.</p>	<p>ასოციაციების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბე); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).</p>	<p>სამიზნე არეალებში მოსახლეობის მხრიდან ტყეების ხე-ტყის უკანონოდ მოჭრისა და მასალად გამოყენების შემთხვევების წლიური რაოდენობა შემცირებულია 30%-ით;</p> <p>2024 წლისთვის არამერქნული რესურსების მიზნით სარგებლობისთვის გაცემულია მინიმუმ 10 ნებართვა, ხოლო სარეკრეაციო მიზნით სარგებლობისთვის გაცემულია მინიმუმ 3 ნებართვა;</p> <p>შემუშავებულია საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების კამპანიის გეგმა.</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს უწყებების ანგარიშები</p>	<p>გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო</p>	<p>სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“</p> <p>სსიპ „დაცული ტერიტორიების სააგენტო“</p> <p>სსიპ „გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი“</p> <p>სსიპ „აჭარის სატყეო სააგენტო“</p>	<p>2023 წ. IV კვარტ.</p>	<p>1,445,400.0 ლარი</p>		<p>1,445,400.0 ლარი (გრანტი)</p>	<p>GCF, გერმანიის მთავრობა, შვედეთის მთავრობა, შვეიცარიის მთავრობა</p>	
---	--	---	--	--	--	---	--------------------------	-------------------------	--	----------------------------------	--	--

7.2.4. დამტკიცებული ზურმუხტის ქსელის ტერიტორიის ფარგლებში მოქცეული საქართველოს ტყის ტერიტორიაზე ზურმუხტის ქსელის მართვის გეგმების მომზადება.	2030 წლამდე, დამტკიცებული და კანდიდატი ზურმუხტის ქსელის ფარგლებში მოქცეული 643,100 ჰა (590,103 ჰა დამტკიცებული; 52,997 ჰა კანდიდატი) სპეციალური დასულებული ტერიტორიების (SAC) საქართველოს ტყის მდგრადი მართვა და განვითარება. კონკრეტული სატყეო ტერიტორიის მართვაზე პასუხისმგებელი მართვის ორგანოს მიერ დამტკიცებული და კანდიდატი ზურმუხტის ქსელის ტერიტორიის ფარგლებში მოქცეული ტყის ტერიტორიის მდგრადი მართვა მდგრადი მართვის გეგმის შემუშავებისა და განხორციელებით (იგულისხმება ისეთი ღონისძიებების ხელშეწყობა, როგორცაა საჭირო ინფრასტრუქტურის მონაცობა, მოვლა, ჭრა, ტყის აღდგენა, სანიტარული ჭრები და ა.შ.).	ასოცირების შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).	2024 წლისთვის ზურმუხტის ქსელის ტყის ტერიტორიის მინიმუმ 100 000 ჰა-ზე შემუშავებულია ზურმუხტის ქსელის მართვის გეგმები.	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიშები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „ეროვნული სატყეო სააგენტო“ სსიპ „დასულებული ტერიტორიების სააგენტო“	2023 წ. IV კვარტ.	60,000.0 ლარი			60,000.0 ლარი	გერმანიის მთავრობა		
7.2.5. ახალ დასულებულ ტერიტორიებში შემავალი ტყის ფართობის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა.	2030 წლამდე, ახალ დასულებულ ტერიტორიებში შემავალი 162 895 ჰა ტყის ტერიტორიის დაცვა ან/და მდგრადი მართვა. დაარსებული ეროვნული პარკის ფარგლებში 7 393 ჰა, რაჭის ეროვნული პარკის ფარგლებში 17 230 ჰა, რაჭა-ლეჩხუმის დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 28 835 ჰა, არაგვის დასულებული ლანდშაფტის ფარგლებში 41 759 ჰა, სვანეთის დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 22 325 ჰა, თრიალეთის დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 8 208 ჰა, ქამის დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 16 571 ჰა, სამეგრელოს დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 12 366 ჰა, ატენის დასულებული ტერიტორიების ფარგლებში 8 208 ჰა ტყის ტერიტორიების განსაკუთრებული რეჟიმით დაცვა.	ასოცირების შესახებ შეთანხმების მუხლი 302; SDG 1 (არა სიღარიბეს); SDG8 (ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა); SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები).	ახლად დადგენილ ტერიტორიებში შემავალი დასულებული/მდგრადი მართული ტყის ფართობი შეადგენს მინიმუმ 150,000 ჰა-ს.	სსიპ დასულებული ტერიტორიების სააგენტოს წლიური ანგარიში	სსიპ „დასულებული ტერიტორიების სააგენტო“		2023 წ. III კვარტ.	185,845.0 ლარი	185,845.0 ლარი	31 08 02				
ამოცნა 7.3		კლიმატის ცვლილების გამომწვევებისადმი ადეკვატური ტყის მართვის სისტემის განვითარება												
ამოცანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.1:	სატყეო საკითხებთან დაკავშირებული უწყებათშორისი კოორდინაციის გზით შექმნილი და სექტორთაშორისი პროექტების რაოდენობა		საბაზისო	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	საშუალო ოჯადიანი სამიზნე	დადასტურების წყარო
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2030	2030	2030	2030	2030	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წლიური ანგარიში; ეროვნული სატყეო პროგრამის პლენარული ანგარიში
		მაჩვენებელი	10	20	25	28	30	30-ზე მეტი	30-ზე მეტი	30-ზე მეტი	30-ზე მეტი	30-ზე მეტი	30-ზე მეტი	
		წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	2030	2030	2030	2030	2030	

ამოქანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.2:	დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმების პროცენტული წილი, რომელშიც ინტეგრირებულია კლიმატის ცვლილების შეზღუდვის ღონისძიებები	მაჩვენებელი	0	65%-ზე მეტი	80%-ზე მეტი	85%-ზე მეტი	90%-ზე მეტი	100%	დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმები				
ამოქანის შედეგის ინდიკატორი 7.3.3:	ტყის მდგრადი მართვის გეგმების რაოდენობა, რომელიც გენდერულად სენსიტიურია	წელი	2020	2022	2024	2026	2028	2030	პროექტის „საქართველოში ტყის სექტორის რეფორმის გატარების მხარდაჭერა ტყის დეგრადაციით გამოწვეული სათბურის აირების ემისიის შემცირების მიზნით“ შესრულების ანგარიში				
		მაჩვენებელი	0	15%	30%	40%	50%	50%-ზე მეტი					
რისკი	სახელმწიფო ბიუჯეტის ან/და სხვა შემოსავლების შემცირება.												
აქტივობა	მოკლე აღწერა	კავშირი საქართველო-ეგროკავშირის ასოცირების შესახებ შეთანხმებასთან და მდგრადი განვითარების მიზნებთან (SDG)	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	დადასტურების წყარო	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება	შესრულების ვადა	ბიუჯეტი	დაფინანსების წყარო				
									სახელმწიფო		სხვა		დეფიციტი
									ოდენობა	კოდი	ოდენობა	ორგანიზაცია	
7.3.1. დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმებში კლიმატის ცვლილების საკითხების, მათ შორის, შეზღუდვის ინტეგრირება.	დაცული ტერიტორიების მდგრადი მართვის უზრუნველყოფის მიზნით, დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმებში კლიმატის ცვლილების საკითხების, შეზღუდვის, განხილვა, შემუშავება და ეტაპობრივი ინტეგრირება.	SDG 15 (დედამიწის ეკოსისტემები)	2024 წლამდე დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმების 50%-ზე მეტში არის ინტეგრირებული კლიმატის ცვლილების შეზღუდვის საკითხები	დაცული ტერიტორიების მართვის გეგმები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	სსიპ „დაცული ტერიტორიების სააგენტო“	2021 წ. I კვარტ. -2023 წ. II კვარტ.	ადმინისტრაციული ხარჯი					